

Kā pašvaldībās tiek nodrošināta sabiedriskā kārtība?

Rīga 2018

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas kopsavilkuma ziņojums

Kā pašvaldībās tiek nodrošināta sabiedriskā kārtība?

2018. gada 22. februārī

Likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, ir efektīva, ekonomiska un atbilst normatīvo aktu prasībām?”

Kopsavilkuma ziņojumā ietverti Valsts kontroles konstatējumi, secinājumi un ieteikumi pēc revīzijas veikšanas 15 no 119 pašvaldībām – Rēzeknes un Ventspils pilsētas, Amatas, Apes, Baldones, Cēsu, Dagdas, Ikšķiles, Inčukalna, Krāslavas, Ķekavas, Līvānu, Pārgaujas, Pāvilostas un Smiltenes novadu pašvaldībās –, kā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā.

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Piektā revīzijas departamenta 2016. gada 5. decembra revīzijas uzdevumu Nr. 2.4.1-47/2016.

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no tīmekļa vietnes <https://depositphotos.com/-152793114-l-2015-jpg.html>

Cienījamais lasītāj!

Pašvaldība ir viens no vairākiem spēlētājiem sabiedriskās kārtības nodrošināšanā. Lai iedzīvotāji savā pašvaldībā varētu justies droši, ir svarīga katra spēlētāja atbildīga un mērķtiecīga rīcība, kā arī laba visu iesaistīto pušu sadarbība.

Sadarbība ir vispirms svarīga, lai identificētu katrā pašvaldībā sabiedriskās kārtības jomā darāmos darbus. Bez pašvaldības policijas darba rezultātu vērtēšanas, bez informācijas no Valsts policijas saņemšanas, bez pašvaldības iedzīvotāju uzklaušanās, tas ir neiespējami vai vismaz ļoti grūti izdarāms.

Labs saimnieks nekaisa graudus no lidmašīnas, cerot, ka tie iesēties pareizajās dobitēs, bet gan rūpīgi iesēj tos paredzētajā laukā. Arī pašvaldības pienākumi nebeidzas ar pašvaldības policijas vai citas institūcijas izveidošanu. Pašvaldībai ir jāiedod ceļa karte sabiedriskās kārtības jomā veicamajiem darbiem – vai tā būtu skolēnu drošība, žūpības apkarošana, zāles applaušanas uzraudzība vai kas cits pašvaldībā aktuāls un tās iedzīvotājiem nepieciešams.

Sadarbība ir ne mazāk būtiska arī tieši veicot pasākumus sabiedriskās kārtības nodrošināšanai pašvaldībā. Pašvaldības policijas, citu pašvaldības kontrolējošo iestāžu, Valsts policijas resursu apvienošana un darba koordinēšana ir vēlama ne tikai lielu masu pasākumu norises laikā, bet nepieciešama arī ikdienas darbā.

Revīzijā, strādājot kopā ar pašvaldību darbiniekiem, mēs saskatījām iespējas pilnveidot

darba plānošanu, finanšu uzskaiti, kā arī rezultātu novērtēšanu un atspoguļošanu pašvaldības vadībai un iedzīvotājiem.

Nodrošinot sabiedrisko kārtību pašvaldībās, gan Valsts policijai, gan pašvaldību policijai ikdienā nākas saskarties arī ar atskurbināšanas problēmu, kura jau ilgstoši ir pagaidu risinājuma stadijā. Šīs problēmas risināšanai nepieciešama izlēmīga valsts un pašvaldību institūciju rīcība, nosakot gan pakalpojuma grozu, gan kompetenci, gan finansēšanas kārtību.

Pateicamies pašvaldību, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, kā arī Iekšlietu ministrijas un Valsts policijas vadībai un darbiniekiem par konstruktīvo sadarbību, sniedzot revīzijas veikšanai nepieciešamo informāciju un paskaidrojumus. Tas ļāva mums iegūt vispusīgu priekšstatu par sabiedrisko kārtību pašvaldībās un par jomu valstī kopumā.

Revīzijas laikā izveidotā konstruktīvā sadarbība dod mums pārliecību, ka nepieciešamie uzlabojumi sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā tiks pilnvērtīgi ieviesti.

Ar cieņu

departamenta direktors

Edgars Korčagins

Saturs

Kopsavilkums	6
Motivācija.....	6
Galvenie secinājumi	7
Būtiskākie ieteikumi.....	14
Revīzijas ziņojuma struktūra	15
Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas jomas apraksts	16
Kas valstī nodarbojas ar sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu?	16
1. Problēmu identificēšana, darbību plānošana un sasniegtie rezultāti sabiedriskās kārtības nodrošināšanā	21
1.1. Vai pašvaldību īstenotās darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilst objektīvajai situācijai?.....	23
Viedokļi par risināmām problēmām sabiedriskās kārtības nodrošināšanā	23
<i>Iedzīvotāju viedoklis par risināmām problēmām .....</i>	<i>24</i>
<i>Viedokļi par iedzīvotāju informētību par pašvaldības policijas darbu .....</i>	<i>27</i>
1.2. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas darba plānošana un plānu izpildes kontrole.....	31
Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas darba plānošana un rezultatīvo rādītāju noteikšana.....	32
Sasniegtie rezultāti un ieguvumi pašvaldībām, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā	34
<i>Panāktie uzlabojumi pašvaldību saistošo noteikumu ievērošanā.....</i>	<i>34</i>
<i>Pašvaldību policiju spēja reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai.....</i>	<i>34</i>
2. Likumā noteikto pienākumu izpilde	36
Vai tiek nodrošināta likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpilde?	36
<i>Pašvaldību saistošo noteikumu ievērošanas kontrole .....</i>	<i>37</i>
3. Finanšu līdzekļu izlietojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām, kontrole un ekonomiskums	40
3.1. Finanšu līdzekļu izlietojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām	40
3.2. Finanšu līdzekļu izlietojuma kontrole un ekonomiskums	41
<i>Problēmas izmaksu uzskaitē un deleģēšanas līgumu izpildes kontrolē .....</i>	<i>43</i>

<i>Pašvaldības policijas transporta līdzekļu iegāde un izmantošana</i>	43
<i>Pašvaldību policijas iesaistās maksas pakalpojumu sniegšanā</i>	44
4. Atskurbināšanas pakalpojuma sniegšana pašvaldībās un tā finansēšana	46
4.1. Vai atskurbināšanas pakalpojums pašvaldībās tiek nodrošināts vienādi?	48
4.2. Vai VARAM pašvaldībām piešķirtā līdzfinansējuma apmērs ir pamatots?	50
4.3. Vai līdzfinansējuma piešķiršanas nosacījumi pašvaldībām ir skaidri un saprotami?	51
Ierosinājumi normatīvo aktu izstrādei un pilnveidei	52
<i>Atskurbināšanas pakalpojuma normatīvais regulējums</i>	52
<i>Personu aizsardzības pret vardarbību nodrošināšana</i>	52
<i>Ostu maksas izmantošana ar ostas darbību saistītās infrastruktūras attīstībai</i>	53
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes	54
Revīzijas mērķis	54
Juridiskais pamatojums	54
Revidentu un revidējamās vienības atbildība.....	54
Revīzijas apjoms.....	54
Revīzijas metodes.....	55
Pielikums	56
Iedzīvotāju aptaujas rezultātu apkopojums	56
Atsauces	65

Kopsavilkums

Motivācija

Sabiedrībā aizvien aktuālāki kļūst jautājumi, kas skar valsts un pašvaldības kompetenci sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, tāpēc ir būtiski saprast, kāda loma sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir atvēlēta vietējo pašvaldību institūcijām un kā tās iesaistās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Pašvaldībām ir svarīgi rūpēties par sabiedrisko kārtību savā administratīvajā teritorijā, jo tā ir iedzīvotājiem vistuvākā institūcija, pie kuras iedzīvotāji griežas pēc palīdzības.

Šobrīd spēkā esošais normatīvais regulējums paredz iespēju pašvaldībām, iesaistoties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, izveidot savas pašvaldības policijas, kā arī reģionālās pašvaldības policijas, kas atsevišķās pašvaldībās arī ir izveidotas.

Sabiedrībai ir svarīgi, lai sabiedriskā kārtība pašvaldības administratīvajā teritorijā tiktu nodrošināta pēc iespējas efektīvāk.

Tomēr vide, kurā pašvaldības policijai jānodrošina sabiedriskā kārtība, mainās, un izmaiņas notiek ne tikai sabiedrībā vai policijas spējā nodrošināt sabiedrisko kārtību, bet arī attiecībā uz risināmajām problēmām, kas prasa regulāri novērtēt situāciju un pielāgoties aktuālo problēmu risināšanai.

Valsts kontroles ieskatā pašvaldībām, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā un pieņemot lēmumus par institūciju izveidošanu, kurām tiks uzticēti sabiedriskās kārtības nodrošināšanas uzdevumi, ir svarīgi noskaidrot gan sabiedrības intereses un viedokli, gan arī apzināt un novērtēt objektīvo situāciju sabiedriskās kārtības jomā, lai izstrādātu rīcības plānu identificēto risku un problēmu risināšanai.

Valsts kontrole pašvaldībās ir veikusi vairākas revīzijas, kurās tika pārbaudīta pašvaldību vairāku autonomo funkciju izpilde un darbību atbilstība normatīvo aktu prasībām. Revīziju rezultāti norāda, ka pašvaldībās vēl arvien tiek identificētas vairākas sistēmiskas problēmas, kas ir jārisina, lai pašvaldības ar finanšu līdzekļiem rīkotos gan likumīgi, gan lietderīgi.

Pašvaldībās bieži vien trūkst skaidra redzējuma par pašvaldības attīstību un funkciju izpildīšanas iespējām. Pašvaldības savus risināmos jautājumus neiekļauj atbilstošos plānošanas dokumentos, lai tie būtu praktiski izmantojami kā vadības instrumenti noteikto uzdevumu izpildei un mērķu sasniegšanai.

Revīzija tika veikta, lai pievērstu pašvaldību uzmanību veicamajiem uzdevumiem, darbībām un pienākumiem, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā.

Revīzija ir veikta, lai pievērstu pašvaldību uzmanību veicamajiem uzdevumiem, darbībām un pienākumiem, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā.

Galvenie secinājumi

Lai gan pašvaldības iesaistās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savās administratīvajās teritorijās, veidojot dažādas institūcijas, tomēr revīzijā, vērtējot to praktisko darbību, secinām, ka pašvaldību policiju un citu izveidoto institūciju darbības efektivitāte ir uzlabojama.

Turklāt pašvaldībām jānodrošina, lai izveidoto institūciju, kuras iesaistās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, darbība būtu vērsta uz mērķtiecīgu sabiedrībai svarīgu problēmu risināšanu.

Dažādi risinājumi sabiedriskās kārtības nodrošināšanā

Lai piedalītos sabiedriskās kārtības nodrošināšanā pašvaldības savās administratīvajās teritorijās izvēlas dažādus risinājumus:

- ☉ izveido savu pašvaldības policiju;
- ☉ deleģē pašvaldības policijas uzdevumus citai pašvaldībai;
- ☉ izveido administratīvās inspekcijas vai ievieš administratīvā inspektora štata vienību, kas nodrošina saistošo noteikumu ievērošanas uzraudzību.

Vairākas pašvaldības nav pieņēmušas lēmumu par piedalīšanos sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, līdz ar to sabiedrisko kārtību šo pašvaldību administratīvajās teritorijās saskaņā ar likumu¹ nodrošina Valsts policijas struktūrvienības.

Vai pašvaldības policija novērš sabiedrībai svarīgās problēmas?

Pašvaldībām, iesaistoties sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā, būtisks priekšnoteikums ir noskaidrot pašvaldības administratīvajā teritorijā pastāvošās problēmas sabiedriskās kārtības jomā, to apmērus, kā arī noteikt to risināšanas prioritātes.

Vērtējot sabiedriskās kārtības nodrošināšanā risināmās problēmas, ir svarīgi noskaidrot arī sabiedrības intereses, kā arī sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju viedokli.

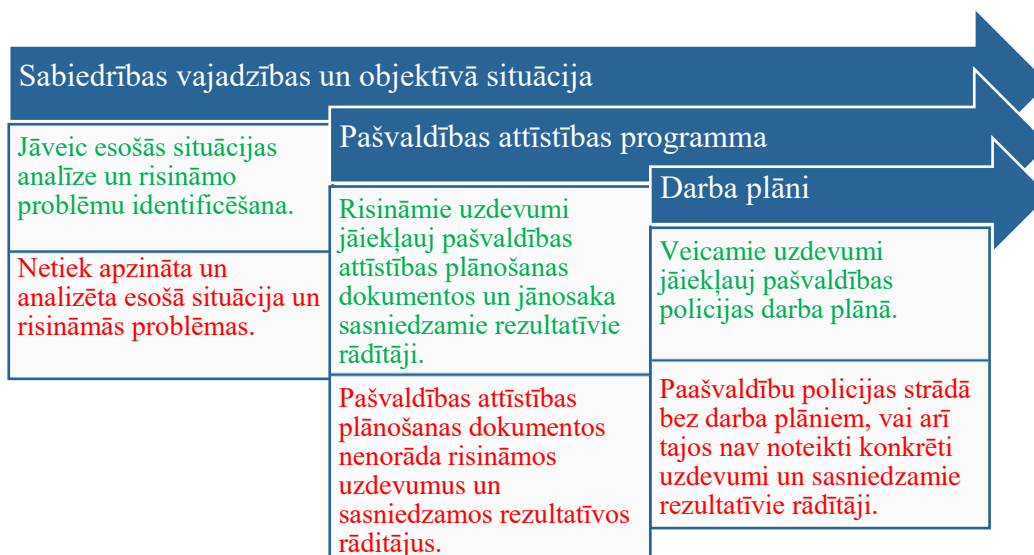
Lai pašvaldības varētu mērķtiecīgi organizēt un vadīt izveidoto institūciju, tajā skaitā pašvaldības policijas darbību, tām būtu jāveic šādas galvenās darbības (skatīt 1. attēlu):

- ☉ regulāri jāveic esošās situācijas analīze un jāidentificē risināmās problēmas;
- ☉ pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos jānosaka par problēmu risināšanu atbildīgās institūcijas, kurām uzdevumu izpildes nodrošināšanai ir jānosaka sasniedzamie rezultatīvie rādītāji;
- ☉ par uzdevumu izpildi atbildīgajai institūcijai – pašvaldības policijai – jāizstrādā savs darba plāns, nosakot veicamās darbības

un sasniedzamos rezultātos rādītājus uzdevumu izpildes nodrošināšanā.

Revīzijā secinām, ka pašvaldības lielākoties nav identificējušas sabiedriskās kārtības jomā risināmās problēmas un nevērtē sabiedriskās kārtības nodrošināšanai izveidoto institūciju darba rezultātus.

1. attēls. Kā pašvaldībām būtu jāorganizē pašvaldības policijas darbs, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, un kā pašvaldības to organizē?

Lai gan no 15 revīzijas apjomā iekļautajām pašvaldībām 11 pašvaldības, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, bija izveidojušas savu pašvaldības policiju, tomēr revīzijā secinām, ka pašvaldības nav veikušas visas secīgās darbības, lai noskaidrotu un mērķtiecīgi risinātu pastāvošās problēmas sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savās administratīvajās teritorijās (skatīt 1. attēlu).

Revīzijas laikā, vērtējot sabiedriskās kārtības nodrošināšanā risināmo problēmu atbilstību sabiedrības interesēm un objektīvajai situācijai, vairākās pašvaldībās nebija konstatējama mērķtiecīga darbība pašvaldību iedzīvotāju, pašvaldības vadības un pašvaldības policijas darbinieku uzskaitīto vairāku problēmu risināšanā – pārsvarā jauniešu izraisītas problēmas, kā arī alkohola lietošana un sadzīves konflikti.

Pašvaldības nav radījušas arī priekšnoteikumus izveidoto pašvaldību policiju darbības efektivitātes vērtēšanai, jo tām nebija noteikti konkrēti izpildāmie uzdevumi ar izpildes termiņiem, sasniedzamie rezultāti un izmērāmi to sasniegšanas rādītāji, pēc kuriem pašvaldība un arī tās iedzīvotāji varētu novērtēt uzdevumu izpildes rezultātus un resursu nepieciešamību.

Pašvaldības policijas uzdevumu izpilde

Pašvaldībām, kuras ir izveidojušas savu pašvaldības policiju, ir jānodrošina, lai pašvaldības policija pildītu likumā “Par policiju” noteiktos uzdevumus, no kuriem būtiskākie ir:

- ⊗ tūlītēju draudu novēršana, ja persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu aizsargājamās personas dzīvībai, brīvībai vai veselībai;
- ⊗ kontrole pār to, kā tiek izpildīti pašvaldību saistošie noteikumi, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība.

Revīzijā, vērtējot 11 pašvaldību policiju spēju savlaicīgi (pilsētās 15 minūšu laikā, bet novados 25 minūšu laikā) reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanā, secinām:

- ⊗ trīs (Ventspils pilsētas un Ikšķiles un Smiltenes novada pašvaldība) pašvaldību policijas spēja ierasties uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai noteiktajā laikā, līdz ar to darbība ir novērtēta kā efektīva;
- ⊗ četru pašvaldību (Cēsu, Inčukalna, Ķekavas un Baldones novada pašvaldība) policijas uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai ieradās pārsniedzot noteikto laiku un to darbība novērtēta kā neefektīva un uzlabojama;
- ⊗ savukārt pārējo pašvaldību policijas savos izsaukumu/notikumu uzskaites reģistros nebija norādījušas ierašanās laiku, kas liedza iegūt pārlicību par pašvaldības policijas spēju reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai.

Lai gan visās pašvaldībās bija izdoti saistošie noteikumi dažādās sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomās pastāvošo problēmu risināšanai un novēršanai, tomēr šo noteikumu ievērošanas kontroles rezultātus revīzijā varēja novērtēt tikai divās pašvaldībās (Ventspils pilsētas un Pāvilostas novada pašvaldībā).

Pārējo 13 pašvaldību prakse – neuzskaitīt veikto pārbaužu skaitu saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē – liedza iespēju objektīvi novērtēt to, vai saistošo noteikumu ievērošanas kontrolēšanā iesaistīto institūciju darbības rezultātā administratīvo pārkāpumu skaits ir samazinājies.

Finanšu līdzekļu izlietojuma ekonomiskums un atbilstība normatīvo aktu prasībām

Pašvaldību piedalīšanās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā prasa arī ievērojamus finanšu līdzekļus, un pašvaldības policijas uzturēšanai revīzijas apjomā iekļautās pašvaldības katru gadu izlieto no 0,27 % (Apes novada pašvaldība – 18 984 euro) līdz 3 % (Ķekavas novada pašvaldība – 557 397 euro un Ventspils pilsētas

pašvaldība – 1 463 700 *euro*) no kopējiem pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Revīzijā, izskatot pašvaldību piešķirto finanšu līdzekļu izlietojuma pamatojuma dokumentus pašvaldību policijas darbinieku atlīdzībai, tehniskajam nodrošinājumam, kā arī autotransporta izmantošanai un vērtējot finanšu līdzekļu izlietošanas ekonomiskumu, atsevišķās pašvaldībās (Ķekavas, Inčukalna, Ikšķiles un Baldones novada pašvaldībā, kā arī Ventspils pilsētas pašvaldībā) tika konstatēti trūkumi un neatbilstības finanšu līdzekļu uzskaitē un kontrolē.

Revīzijā konstatētais liecina, ka, vairākām pašvaldībām veidojot vienu kopīgu pašvaldības policiju, nepieciešams rūpīgāk sekot līdzi gan nepieciešamā finansējuma pamatojumam, gan faktiskajam izlietojumam.

Pašvaldībām, noslēdzot deleģēšanas līgumus un pašvaldības policijas uzdevumu izpildi uzticot citai pašvaldībai, ir svarīgi zināt, kādas ir uzdevuma izpildes izmaksas un to pamatotība.

Revīzijā konstatēts, ka trīs pašvaldības (Inčukalna, Ikšķiles un Baldones novada pašvaldība), noslēdzot deleģēšanas līgumus par pašvaldības policijas uzdevumu deleģēšanu Ķekavas novada pašvaldības izveidotajai Reģionālajai pašvaldības policijai:

- ⊙ bija noteikušas Ķekavas novada pašvaldībai pienākumu garantēt saņemtā finansējuma izlietojumu konkrētās pašvaldības policijas nodaļai;
- ⊙ nav vērtējušas līguma izmaksu pamatotību un nav sekojušas līguma izpildes gaitai,

kā rezultātā izdevumi Reģionālās pašvaldības policijas grāmatvedībā netika uzskaitīti pa pašvaldību policijas nodaļām. Līdz ar to pašvaldības revidējamā laika posmā, atbilstoši uzskaites datiem par pašvaldības policijas uzdevumu izpildījumu, iespējams, ir pārmaksājušas kopsummā 28 832 *euro*.

Ķekavas novada pašvaldība, izmaksājot uzturdevas kompensācijas visiem Reģionālās pašvaldības policijas administrācijas darbiniekiem, kuriem nav uzdots veikt likumā “Par policiju” noteiktos pienākumus, ar finanšu līdzekļiem 22 871 *euro* apmērā nav rīkojusies atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteiktajām prasībām.

Ķekavas novada pašvaldībā konstatēta neekonomiska rīcība ar finanšu līdzekļiem saistībā ar lietotu automašīnu iznomāšanu un iegādi Reģionālās pašvaldības policijas vajadzībām, kur 65 310 *euro* vērtu trīs lietotu automašīnu nomai un iegādei ir izlietoti 108 519 *euro*, rezultātā, pēc revidentu aplēses, ņemot vērā Valsts kasē noteikto aizdevuma procentu likmi, pārmaksājot līdz 39 131 *euro*.

Savukārt Ventspils pilsētas pašvaldība ir uzdevusi pašvaldības policijai nodrošināt pašvaldības domes administrācijas vajadzībām

transportlīdzekļus ar vadītājiem (ar pašvaldības policijas dienesta pakāpēm), kuri faktiski netiek izmantoti pašvaldības policijas vajadzībām. Līdz ar to pašvaldība izdevumus par pašvaldības darbinieku braucieniem vismaz 265 902 *euro* apmērā konsolidētajā budžeta pārskatā ir nepamatoti uzrādījusi izdevumu funkcionālajā kategorijā “Sabiedriskā kārtība un drošība”, tādējādi radot maldīgu priekšstatu par patieso izdevumu apmēru pašvaldības policijas vajadzībām. Pēc darījumu būtības šie izdevumi bija attiecināmi uz budžeta izdevumu funkcionālo kategoriju “Vispārējie valdības dienesti”.

Lai gan pašvaldībā saņemtās ostas maksas ir izmantojamas ar ostas darbību saistītās infrastruktūras attīstībai, Ventspils pilsētas pašvaldībā nebija iespējams gūt pārlicību par saņemtās ostas maksas 243 284 *euro* apmērā izlietošanu, pašvaldības policijai iegādājoties iekārtas un inventāru.

Revīzijā konstatēts, ka Ventspils pilsētas, Cēsu un Ķekavas novada pašvaldību izveidotās pašvaldības policijas iesaistās maksas pakalpojumu sniegšanā. Piemēram:

- ⊙ Ventspils pilsētas pašvaldība, pašvaldības policiju ir iesaistījusi objektu uzraudzības maksas pakalpojumu sniegšanā pilsētā esošajiem komersantiem. Pašvaldības policijas objektu uzraudzības pakalpojumu sniegšanas darījumi nav izsekojami, savukārt aprēķini līgumu summas noteikšanai komersantiem nav noformēti kā līguma pielikumi;
- ⊙ Ķekavas novada pašvaldība bez ekonomiska pamata (neveicot aprēķinus pakalpojuma maksas apmēra noteikšanai) ir noteikusi maksu par Reģionālās pašvaldības policijas maksas pakalpojumiem, kuru sniegšanu tai nebija deleģējusi neviena no pašvaldībām.

Citas būtiskas neatbilstības Pašvaldību un to izveidoto pašvaldības policiju rīcībā ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanai paredzētajiem finanšu līdzekļiem netika konstatētas.

Ko iedzīvotāji var sagaidīt no pašvaldības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā

Lai gan revīzijas ietvaros veiktās aptaujas rezultāti septiņās pašvaldībās liecina, ka iedzīvotāji kopumā ir apmierināti ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanu savā administratīvajā teritorijā, tomēr revīzijā konstatētais norāda uz iespējam pašvaldībām pilnveidot veicamās darbības, lai nodrošinātu efektīvāku pašvaldības policijas, kā arī citu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbību un ekonomiskāku līdzekļu izlietojumu.

Pašvaldībām ieviešot Valsts kontroles sniegtos ieteikumus, iedzīvotājiem ir pamats sagaidīt, ka:

- ⊙ uzlabosies sabiedriskās kārtības nodrošināšanas pakalpojuma sniegšanas kvalitāte, piemēram, saistošo noteikumu ievērošanā;
- ⊙ sabiedriskās kārtības jautājumi tiks risināti saistībā ar sabiedrībai aktuālāko vajadzību nodrošināšanu;
- ⊙ finanšu līdzekļi tiks izlietoti mērķtiecīgāk, ekonomiskāk un atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

26 gadu laikā nav atrisināts atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanas jautājums

Lai gan atskurbināšanas pakalpojumu sniegšana nav ar likumu noteikta pašvaldību autonomā funkcija, tomēr problēmas atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanas jomā valstī ir aktuālas jau kopš 1991. gadā, un vairāk nekā 26 gadu garumā nav izdevies atrisināt ar atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanas organizēšanu un finansēšanu saistītos jautājumus.

Patlaban esošais atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanas un finansēšanas modelis nav vērtējams kā efektīvs, jo:

- ⊙ nav noteikts atskurbināšanas pakalpojuma normatīvais regulējums, sastāvs un atbildīgās institūcijas, tas ir, nav noteikts kam pakalpojums ir jānodrošina – valsts vai pašvaldības institūcijām –, kā arī kādas konkrētas darbības ir jāveic, sniedzot atskurbināšanas pakalpojumu (medicīniskā apskate un aprūpe, izguldināšana u.c.);
- ⊙ atskurbināšanas pakalpojums netiek nodrošināts vienādi un tā sniegšanas apjoms un izmaksas dažādās pašvaldībās būtiski atšķiras, kā rezultātā pakalpojums tiek sniegts dažādos apjomos. Piemēram, biedrība “Latvijas Sarkanais Krusts” (turpmāk tekstā – LSK) sniedz tikai patversmes pakalpojumu, savukārt SIA “Daugavpils reģionālā slimnīca” paredz arī kvalificētu narkoloģisko palīdzību;
- ⊙ pašvaldībām kompensējama izdevumu apmērs – līdz 15 *euro* par katru atskurbšanas telpā ievietoto personu – nav pamatots ar aprēķiniem. Līdz ar to nav zināms, kādu veicamo darbību izmaksas ir iekļautas kompensējamās summas aprēķinā.

Neatrisinot jautājumu par atskurbšanas telpu tiesisko statusu un prasībām šo telpu iekārtošanai, trīs gados no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” izlietoti 548 053 *euro*.

Turklāt šāds finansēšanas modelis ir spēkā arī attiecībā uz 2017. gada izdevumiem, līdz ar to atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanas jautājums netiek risināts pēc būtības un valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” finansējums tiek izlietots nepamatoti.

Līdzekļus neparedzētiem gadījumiem piešķir valsts pamatbudžeta apropriācijās neparedzētiem izdevumiem katastrofu un dabas stihiju seku novēršanai, to radīto zaudējumu kompensēšanai, valsts pārvaldes uzdevumu nodrošināšanai gadījumos, ja netiek izpildītas līgumsaistības un no sadarbības partnera tiek iekasēts vai ieturēts līgumsods vai procentu maksājums par saistību neizpildi, citiem neparedzētiem gadījumiem un valstiski īpaši nozīmīgiem pasākumiem².

Būtiskākie ieteikumi

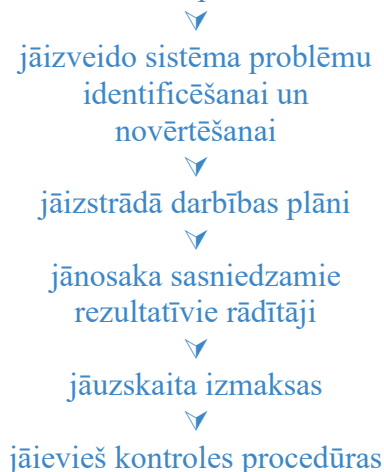
Pamatojoties uz likumības un lietderības revīzijā konstatēto un mūsu secinājumiem, pašvaldībām tika sniegti 74 ieteikumi, kurus ieviešot, tiks:

- ☉ izveidota un ieviesta sistēma, kas dotu iespējas identificēt un novērtēt sabiedriskās kārtības problēmas un to ietekmējošos faktorus pašvaldību administratīvajā teritorijā;
- ☉ norošināta regulāra sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības rezultātu izvērtēšana;
- ☉ pilnveidota pašvaldību policiju darba plānu izstrāde, paredzot konkrētus izpildāmos uzdevumus, izmērāmus sasniedzamos rezultātīvos rādītājus atbilstoši pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī ieviestas kontroles procedūras sistemātiskai rezultātu izpildes novērtēšanai;
- ☉ pilnveidots pašvaldību saistošo noteikumu izpildes kontrolē iesaistīto institūciju atskaišu saturs, nosakot kritērijus, pēc kuriem tiks vērtēts pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas progress.

Saistībā ar atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanas un finansēšanas modeļa darbību viens ieteikums tiek sniegts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk tekstā – VARAM), kuru ieviešot, tiks izstrādāts atskurbināšanas pakalpojuma normatīvais regulējums, nosakot par pakalpojuma sniegšanu atbildīgās institūcijas un finansēšanas kārtību.

Lai novērstu revīzijā konstatētos trūkumus un neatbilstības, pašvaldībām:

Revīzijas ziņojuma struktūra

Informācija revīzijas ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

- ☉ sabiedriskās kārtības un drošības jomas apraksts;
- ☉ īss veiktās revīzijas raksturojums;
- ☉ secinājumi, konstatējumi un ieteikumi, kas radušies, veicot revīziju un vērtējot kopējo situāciju pašvaldībās, sadalot ziņojumu četrās nodaļās; katras nodaļas ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis, izsecinot būtiskāko un to tālāk nodaļā pamatojot ar revīzijās konstatēto.

Revīzijas ziņojuma pirmajā nodaļā ir sniegta informācija par revīzijas laikā veikto iedzīvotāju aptauju pašvaldībās, kā arī konstatētais par pašvaldību veiktajām darbībām, identificējot risināmās problēmas sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, pašvaldības policijas darba plānā un plānu izpildes kontrolēšanā.

Revīzijas ziņojuma otrajā nodaļā ir informācija par pašvaldību policiju darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, vērtējot, vai tiek nodrošināta visu likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpilde.

Revīzijas ziņojuma trešajā nodaļā ir apkopota informācija par pašvaldību policijām piešķirtā finansējuma izlietojuma pamatojumu un ekonomiskumu.

Revīzijas ziņojuma ceturtajā nodaļā ir veikts atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanas un finansēšanas izvērtējums.

Kopsavilkums

▼
Sabiedriskās kārtības
nodrošināšanas jomas
apraksts

▼
Secinājums

▼
Pamatojums

▼
Ieteikums normatīvo aktu
pilnveidei

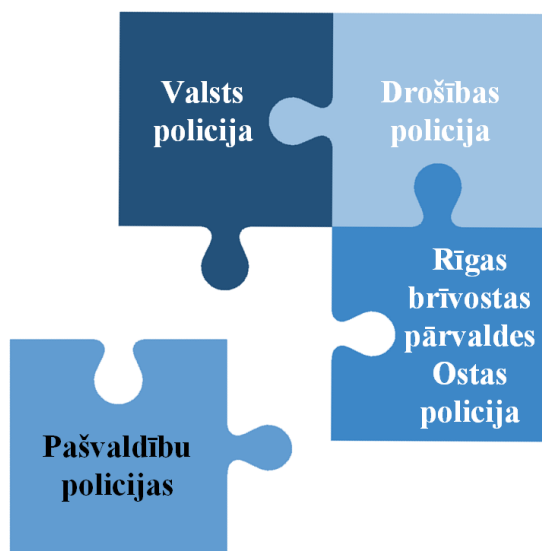
▼
Revīzijas raksturojums

Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas jomas apraksts

Kas valstī nodarbojas ar sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu?

Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā valstī ir iesaistīta galvenokārt Valsts policija, Drošības policija, Rīgas brīvostas pārvaldes Ostas policija un pašvaldību izveidotās policijas (skatīt 2. attēlu).

2. attēls. Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā iesaistītās institūcijas.

Valsts policijas un pašvaldību policijas iesaistītie cilvēku resursi sabiedriskās kārtības nodrošināšanā 2016. gada decembrī valstī kopumā bija 5981 policijas darbinieks, tajā skaitā pašvaldību policijas institūcijās 2128 darbinieki³ un Valsts policijā 3853 darbinieki⁴.

Pašvaldībām saskaņā ar Nacionālās drošības likumu⁵ ir jānodrošina sabiedriskā kārtība savā administratīvajā teritorijā, tāpēc atbilstoši likumā⁶ noteiktajam viena no pašvaldību autonomajām funkcijām ir sabiedriskās kārtības nodrošināšana.

Minētās funkcijas īstenošanai pašvaldība atbilstoši likumam “Par policiju” ir tiesīga veidot pašvaldības policiju⁷, kuras pienākumos ietilpst:

- ☉ likumpārkāpumu profilakse;
- ☉ par administratīvajiem pārkāpumiem aizturētu un arestētu personu apsargāšana un konvojēšana;
- ☉ kontrole pār to, kā tiek izpildīti pašvaldību apstiprinātie noteikumi, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā

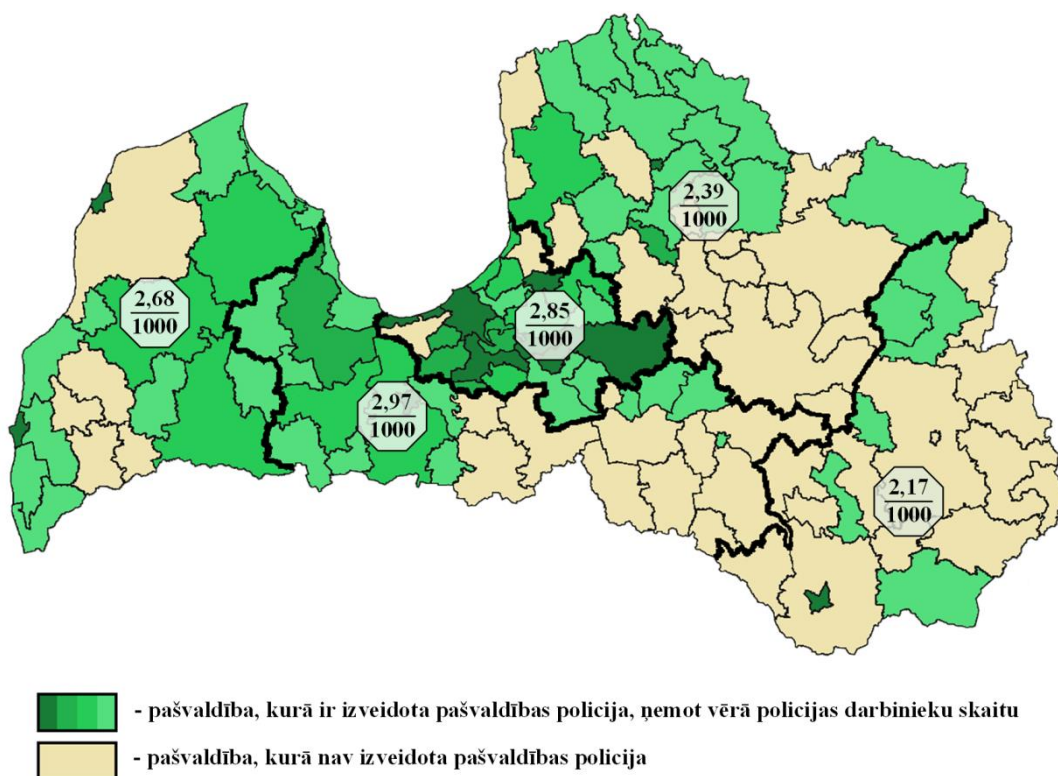
atbildība, kā arī naudas sodu uzlikšana par šo noteikumu pārkāpšanu un to piedzīšana;

- ☉ Valsts policijas un Drošības policijas atbalstīšana sabiedrības drošības garantēšanā un noziedzības apkarošanā;
- ☉ tūlītēju draudu novēršana, ja persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu aizsargājamās personas dzīvībai, brīvībai vai veselībai, līdz tiesa izskata jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Minētos pienākumus pašvaldība Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt arī citai pašvaldībai⁸.

Ja pašvaldība neveido savu policiju vai nav deleģējusi pašvaldības policijas uzdevumus citai pašvaldībai, tad likumā “Par policiju” noteiktos pienākumus izpilda Valsts policija.

Revidējamā laika posmā pašvaldības policiju bija izveidojušas astoņas republikas pilsētu un 64 novadu pašvaldības. Informācija par republikas pilsētām un novadiem, kuros ir un kuros nav izveidota pašvaldības policija, pēc ģeogrāfiskā izvietojuma ir redzama 3. attēlā.

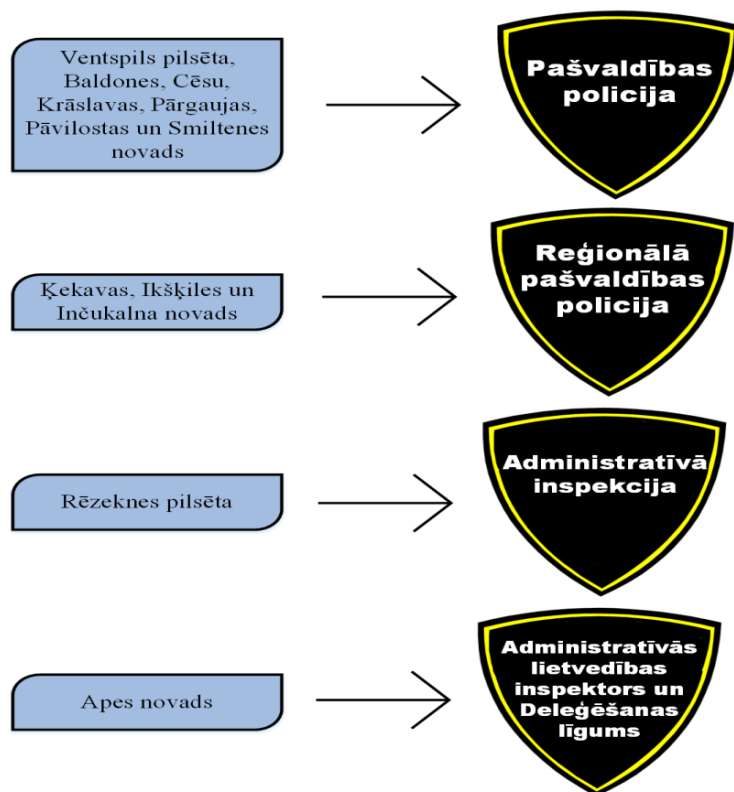
3. attēls. Pašvaldības, kurās ir un kurās nav izveidota pašvaldības policija, kopējais policijas darbinieku skaits Latvijas reģionos uz 1000 iedzīvotājiem 2016. gada decembrī.

Kopējie sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā Valsts un pašvaldību policijā iesaistītie cilvēku resursi Latvijas reģionos uz 1000 iedzīvotājiem ir no 2,17 darbiniekiem Latgales reģionā līdz 2,97 darbiniekiem Zemgales reģionā (skatīt 3. attēlu).

Trīs revīzijas apjomā iekļautajās pašvaldībās – Amatas, Dagdas un Līvānu novadā – policijas pienākumus saskaņā ar likumu⁹ veic tikai Valsts policija.

Savukārt 12 pašvaldībās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā līdztekus Valsts policijas struktūrvienībām piedalās arī pašvaldību izveidotās institūcijas (skatīt 4. attēlu), tajā skaitā:

- ⊗ septiņās pašvaldībās – Ventspils pilsēta, Baldones, Cēsu, Krāslavas, Pārgaujas, Pāvilostas un Smiltenes novads –, pašvaldības policijas;
- ⊗ trīs pašvaldībās – Ikšķiles, Inčukalna un Ķekavas novads –, Ķekavas novada pašvaldības izveidotā Reģionālā pašvaldības policija;
- ⊗ Apes novada pašvaldībā – Administratīvās lietvedības inspektors, savukārt pašvaldības policijas pienākumu veikšana deleģēta Smiltenes novada pašvaldībai;
- ⊗ Rēzeknes pilsētas pašvaldībā – izveidota Administratīvā inspekcija.

4. attēls. Pašvaldību izveidotie modeļi, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savās administratīvajās teritorijās.

Rēzeknes pilsētas pašvaldības izveidotajai Administratīvajai inspekcijai ir noteikti¹⁰ šādi galvenie uzdevumi:

- ☉ saistošo noteikumu ievērošanas pārbaude un apskates protokolu par konstatētajiem administratīvajiem pārkāpumiem noformēšana, nepieciešamības gadījumā norādot termiņu konstatētā pārkāpuma novēršanai;
- ☉ administratīvo pārkāpumu protokolu noformēšana, ja apskates protokolā norādītais administratīvais pārkāpums netiek novērsts neattaisnojošu iemeslu dēļ;
- ☉ lietvedības uzsākšana vai izbeigšana saistībā ar noformētajiem apskates protokoliem vai administratīvo pārkāpumu protokoliem par konstatētajiem administratīvajiem pārkāpumiem;

Viens no sabiedrisko kārtību un drošību raksturojošiem rādītājiem valstī ir noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem, kas 2016. gadā atbilstoši Centrālajā statistikas pārvaldē pieejamajiem datiem¹¹ republikas pilsētās bija no 13,75 nodarījumiem Liepājā līdz 32,92 nodarījumiem Jēkabpilī (skatīt 1. tabulu).

1. tabula

Statistiskie rādītāji par noziedzīgiem nodarījumiem republikas pilsētās 2016. gadā

Pašvaldības nosaukums	Iedzīvotāju skaits pašvaldībā	Noziedzīgu nodarījumu skaits	Noziedzīgu nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	Vieta valstī*	Drošākā pašvaldība
2	3	4	5	6	
Liepāja	70 630	971	13,75	1	
Jelgava	57 053	1083	18,98	2	
Jūrmala	49 182	965	19,62	3	
Valmiera	23 248	475	20,43	4	
Ventspils	35 903	797	22,20	5	
Rēzekne	28 692	737	25,69	6	
Daugavpils	85 858	2595	30,22	7	
Rīga	639 630	19858	31,05	8	
Jēkabpils	22 750	749	32,92	9	

* Vieta starp republikas pilsētām, vērtējot noziedzīgo nodarījumu skaitu uz 1000 iedzīvotājiem.

Revīzijas apjomā iekļauto pašvaldību sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistītie resursi un novadu pašvaldību statistiskie rādītāji par noziedzīgiem nodarījumiem ir sniegti 2. tabulā.

2. tabula

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistītie finanšu un cilvēku resursi un statistiskie rādītāji par noziedzīgiem nodarījumiem pašvaldībās 2016. gadā

Pašvaldības nosaukums	Iedzīvotāju skaits pašvaldībā	Izdevumi pašvaldības policijai (euro)	Izdevumi vidēji uz vienu iedzīvotāju (euro)	Pašvaldības policijas darbinieku skaits	Izdevumi vidēji uz vienu policijas darbinieku (euro)	Noziedzīgu nodarījumu skaits	Noziedzīgu nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	Vieta valstī*	Drošāka pašvaldība
2	3	4	5=4/3	6	7=4/6	8	9=8/3	10	
Ikšķiles novads	9369	174 829	18,66	13	13 448	85	9,07	9	
Baldones novads	5416	145 200	26,81	10	14 520	50	9,23	12	
Pāvilostas novads	2658	36 019	13,55	4	9005	29	10,91	21	
Dagdas novads	7460	0	0	0	0	93	12,47	33	
Apes novads	3528	0	0	9**	0	47	13,32	38	
Ķekavas novads	22 745	577 397	25,39	35	16 497	307	13,5	40	
Inčukalna novads	7679	146 051	19,02	11	13 277	106	13,8	43	
Līvānu novads	11 473	0	0	0	0	161	14,03	46	
Pārgaujas novads	3815	25 411	6,66	1	25 411	60	15,73	60	
Smiltenes novads	12 472	164 802	13,21	9	18 311	216	17,32	67	
Amatas novads	5337	0	0	0	0	100	18,74	77	
Ventspils pilsēta	35 903	1 463 700	40,77	75	19 516	x	x	x	
Rēzeknes pilsēta	28 692	0	0	0	0	x	x	x	
Cēsu novads	16 830	253 960	15,09	16	15 873	440	26,14	105	
Krāslavas novads	15 436	92 943	6,02	6	15 491	468	30,32	110	

* Pašvaldības vieta valstī, vērtējot noziedzīgo nodarījumu skaitu uz 1000 iedzīvotājiem.

** Smiltenes novada pašvaldības policijas darbinieku skaits.

No revīzijas apjomā iekļautajām 15 pašvaldībām lielākais noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir Krāslavas novadā (30 noziedzīgi nodarījumi), kas pašvaldību ierindo 110 vietā starp 119 Latvijas pašvaldībām.

Vērtējot pašvaldības policijas izdevumus uz vienu pašvaldības iedzīvotāju, vislielākais izdevumu apmērs (40,77 euro) ir Ventspils pilsētas pašvaldībā.

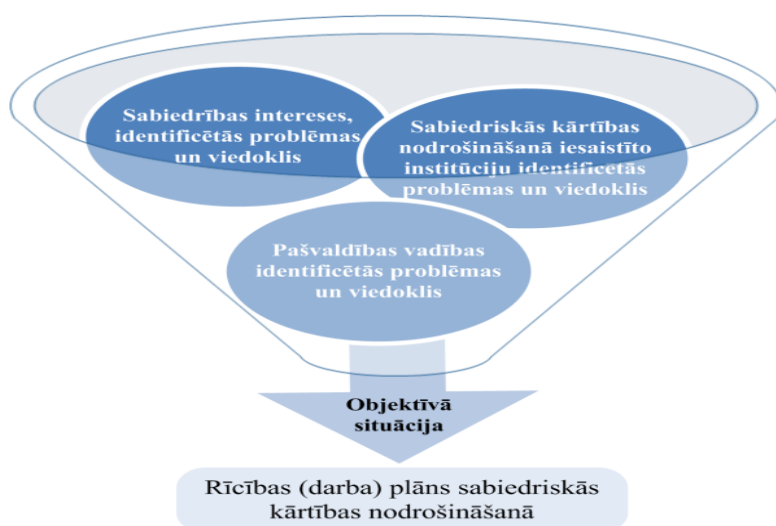
Savukārt vērtējot pašvaldības policijas izdevumus uz vienu tās darbinieku, vislielākās izmaksas (25 411 euro) ir Pārgaujas novada pašvaldībā, kur pašvaldības policijā ir tikai viens darbinieks.

1. Problēmu identificēšana, darbību plānošana un sasniegtie rezultāti sabiedriskās kārtības nodrošināšanā

Tā kā pašvaldības, veicot savas likumā noteiktās funkcijas un pienākumus, rīkojas ar nodokļu maksātāju budžetā samaksāto naudu, tad iedzīvotājiem ir svarīgi, lai pašvaldība ar tās rīcībā esošo mantu un finanšu līdzekļiem rīkotos likumīgi un ekonomiski.

No likuma “Par pašvaldībām” izriet, ka pašvaldībai, nodrošinot likumos noteikto funkciju izpildi, ir jāievēro valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses¹².

Pašvaldībai, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā, ir svarīgi noskaidrot gan sabiedrības intereses un viedokli, gan arī apzināt un novērtēt objektīvo situāciju sabiedriskās kārtības jomā, lai izstrādātu rīcības plānu identificēto risku un problēmu risināšanai (skatīt 5. attēlu).

5. attēls. Problēmu identificēšana un objektīvās situācijas novērtēšana sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Revīzijā noskaidrots, ka revidējamā laika posmā neviena no pašvaldībām nav veikusi sabiedriskās kārtības nodrošināšanai izveidoto iestāžu – pārsvarā pašvaldības policijas – darbības efektivitātes izvērtējumu.

Revīzijas laikā ar pašvaldībām tika saskaņoti četri kritēriji sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības izvērtēšanai:

- ☉ vai pašvaldības faktiskās darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilst sabiedrības vajadzībām un objektīvajai situācijai (identificētajām risināmajām problēmām);

- ⊙ vai pašvaldības policija likumā “Par policiju” noteikto pašvaldības policijas uzdevumu izpildei izstrādā darba plānus un tie tiek izpildīti;
- ⊙ vai sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistītais personāls spēj savlaicīgi reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai;
- ⊙ vai pašvaldības policijas darbības rezultātā ir samazinājies administratīvo pārkāpumu skaits, tajā skaitā samazinājies saistošo noteikumu neievērošanas gadījumu skaits.

Tā kā Ventspils pilsētas pašvaldība revidējamā laika posmā pašvaldības policiju ir iesaistījusi arī objektu uzraudzības maksas pakalpojumu sniegšanā pilsētā strādājošajiem komersantiem, tad Ventspils pilsētas pašvaldības policijas darbības izvērtēšanā tika izvirzīts kritērijs – objektu uzraudzības pakalpojumu sniegšanai patērētā laika un pašvaldības policijas tiešajiem darba pienākumiem paredzētā laika atbilstība plānotajiem apjomiem.

Ar pašvaldībām saskaņoto kritēriju izvērtēšanas rezultāti pašvaldību policijas darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir apkopoti 3. tabulā.

3. tabula

Pašvaldību un pašvaldību policijas darbības novērtēšanas rezultāti pēc revīzijā izvirzītajiem darbības efektivitātes kritērijiem

Nr. p.k.	Kritērijs	Kritēriju izpildes rezultāti			
		Kritērijs sasniegts	Daļēji sasniegts	Nav sasniegts	Kritēriju nevar novērtēt
1.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā risināto problēmu atbilstība iedzīvotāju vajadzībām un objektīvajai situācijai.	Ventspils pilsēta	Rēzeknes pilsēta un Amatas, Apes, Baldones, Cēsu, Dagdas, Krāslavas, Līvānu, Pārgaujas, Pāvilostas un Smiltenes novads	Ikšķiles, Inčukalna un Ķekavas novads	—
2.	Pašvaldības policijas izstrādāto darba plānu izpilde.	—	Ventspils pilsēta, Cēsu un Krāslavas novads	Apes, Baldones, Ikšķiles, Inčukalna, Ķekavas, Pāvilostas un Smiltenes novads	Pārgaujas novads
3.	Pašvaldības policijas vai citu piesaistīto resursu spēja savlaicīgi ierasties uz izsaukumu.	Ventspils pilsēta, Ikšķiles un Smiltenes novads	Baldones novads	Cēsu, Inčukalna un Ķekavas novads	Apes, Krāslavas, Pārgaujas un Pāvilostas novads
4.	Administratīvo pārkāpumu (par kuriem ir sastādīti protokoli) skaits uz 1000 iedzīvotājiem.	Ventspils pilsēta	—	Pāvilostas novads	Rēzeknes pilsēta un Amatas, Apes, Baldones, Cēsu, Dagdas, Ikšķiles, Inčukalna, Krāslavas, Ķekavas, Līvānu, Pārgaujas un Smiltenes novads
5.	Objektu uzraudzībai patērētais laiks procentos no kopējā patruļēšanas laika.	—	Ventspils pilsēta	—	—

1.1. Vai pašvaldību īstenotās darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilst objektīvajai situācijai?

Pašvaldības, veicot iedzīvotāju aptaujas saistībā ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanu savās administratīvajās teritorijās, noskaidro tikai iedzīvotāju apmierinātību ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, bet netiek noskaidrotas aktuālās risināmās problēmas sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, līdz ar to sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju veiktās darbības pašvaldībās nav mērķtiecīgas un bieži vien neatbilst objektīvajai situācijai.

Veiktā iedzīvotāju aptauja septiņās pašvaldībās iezīmēja iedzīvotāju skatījumā aktuālākās risināmās problēmas, līdz ar to aktualizējot arī pašvaldībām veicamo darbību virzību sabiedrības interesēs.

Vērtējot sabiedriskās kārtības nodrošināšanai izveidoto pašvaldību institūciju darbību atbilstību risināmajām problēmām pašvaldību administratīvajās teritorijās, astoņās no 12 pašvaldībām nebija konstatējama vairāku uzskaitīto problēmu, piemēram, jauniešu izraisītu problēmu, sadzīves konfliktu un alkohola lietošanas problēmu kopsakarība ar pašvaldību veiktajiem pasākumiem un darba rezultātiem.

Lai gan pašvaldībās ir izveidoti dažādi reģistri, kuros tiek uzkrāta aktuāla informācija par sabiedriskās kārtības jautājumiem, tomēr informācija netiek sistēmiski un pietiekami analizēta, lai identificētu un novērtētu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā pastāvošās problēmas un to ietekmējošos faktorus, lai sekmētu pēc iespējas objektīvajai situācijai atbilstošāku turpmāko darbību plānošanu.

Viedokļi par risināmām problēmām sabiedriskās kārtības nodrošināšanā

Lai pašvaldības varētu nodrošināt sabiedrisko kārtību savā administratīvajā teritorijā atbilstoši objektīvajai situācijai, tām būtu regulāri jānoskaidro iedzīvotāju viedoklis par sabiedrisko kārtību

pašvaldībā, kā arī jāvērtē pašvaldības policijas un iesaistīto institūciju darbības rezultāti un faktori, kas veicina vai kavē izpildīt sabiedriskās kārtības uzdevumus.

Iedzīvotāju apmierinātības pētījumi ir viens no veidiem, kā Pašvaldībai noskaidrot, vai tiek ievērotas attiecīgās teritorijas iedzīvotāju intereses, tajā skaitā sabiedriskās kārtības jomā.

Lai noskaidrotu iedzīvotāju apmierinātību ar sabiedrisko kārtību un drošību pašvaldībā, revīzijas laikā septiņās pašvaldībās (Ventspils pilsētas un Apes, Cēsu, Inčukalna, Pārgaujas, Krāslavas un Līvānu novada pašvaldības) tika veikta iedzīvotāju aptauja¹³, kuras ietvaros iegūta un apkopta informācija (skatīt Pielikumu):

- ⊙ viedoklis par sabiedriskās kārtības nodrošināšanā risināmajām problēmām;
- ⊙ informētība, uzticēšanās un apmierinātība ar pašvaldību policiju vai Valsts policijas darbu.

Pašvaldību iedzīvotājiem aptaujās tika uzdoti konkrēti jautājumi, uz kuriem sniegtās atbildes un iegūtie rezultāti ir apkopoti revīzijas ziņojuma Pielikumā.

Revīzijā tika izskatīti un analizēti arī sešu pašvaldību¹⁴ revidējamā laika posmā veikto iedzīvotāju aptauju rezultāti.

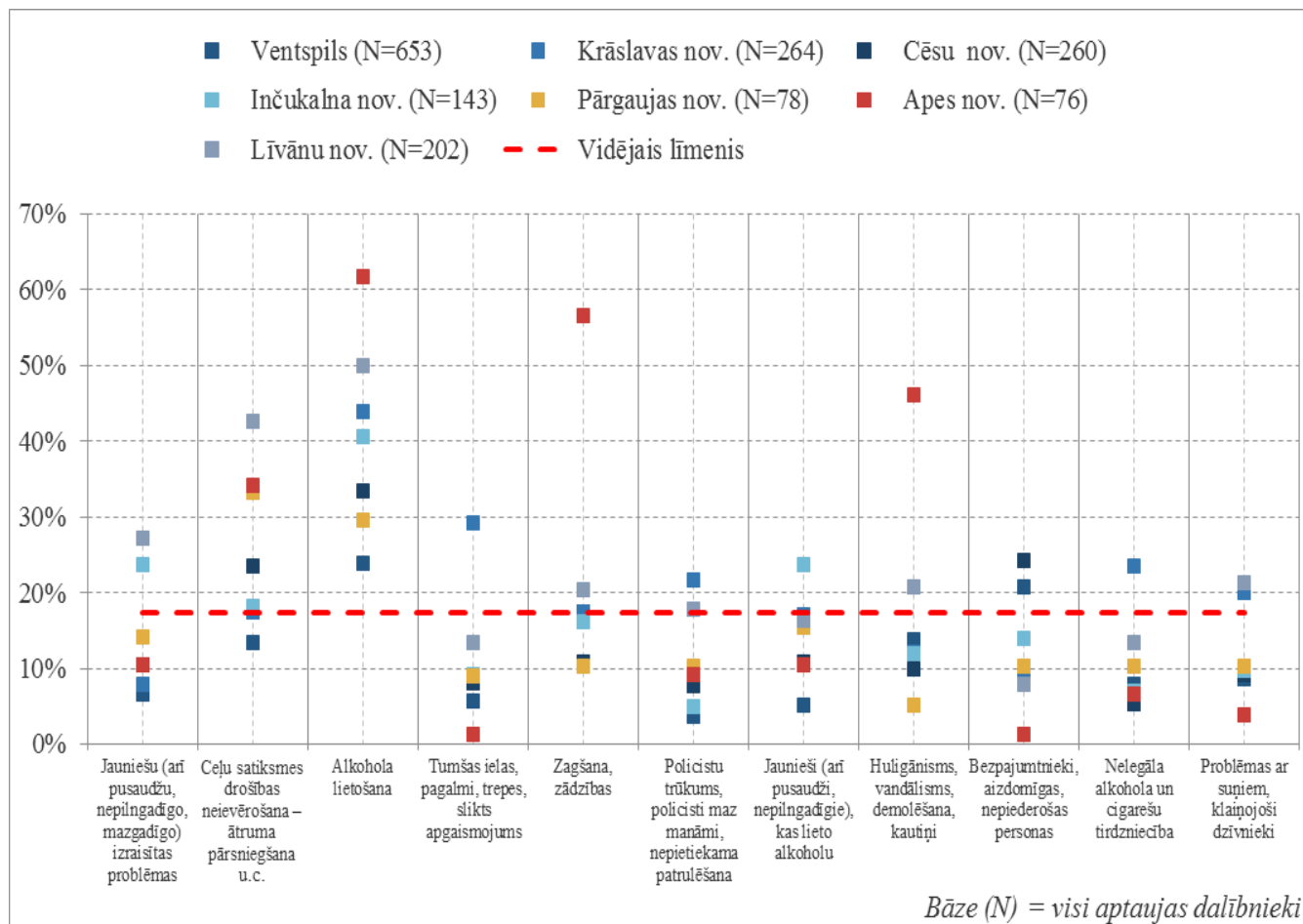
Amatas un Ikšķiles novada pašvaldības revidējamā laika posmā nebija veikušas iedzīvotāju aptauju.

Iedzīvotāju viedoklis par risināmām problēmām

Revīzijā septiņās¹⁵ pašvaldībās veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultāti par sabiedriskās kārtības nodrošināšanā risināmajām problēmām pašvaldībās norāda uz nepieciešamību pašvaldībām pievērst lielāku uzmanību šādu aktuālu sabiedriskās kārtības problēmu risināšanai (skatīt 6. attēlu):

- ⊙ alkohola lietošana (biežāk minēja Apes, Līvānu, Krāslavas un Inčukalna novada iedzīvotāji);
- ⊙ ceļu satiksmes noteikumu neievērošana – ātruma pārsniegšana un citas (biežāk minēja Līvānu, Apes un Pārgaujas novada iedzīvotāji);
- ⊙ zādzības (biežāk minēja Apes novada iedzīvotāji);
- ⊙ huligānisms, vandālisms, demolēšana, kautiņi (biežāk minēja Apes un Līvānu novada iedzīvotāji);
- ⊙ jauniešu (tajā skaitā pusaudžu, nepilngadīgo) izraisītas problēmas (biežāk minēja Līvānu un Inčukalna novada iedzīvotāji);
- ⊙ bezpajumtnieki, aizdomīgas, nepiederošas personas (biežāk minēja Cēsu novada un Ventspils pilsētas iedzīvotāji);

- ☉ problēmas ar klaiņojošiem dzīvniekiem (biežāk minēja Līvānu un Krāslavas novada iedzīvotāji).

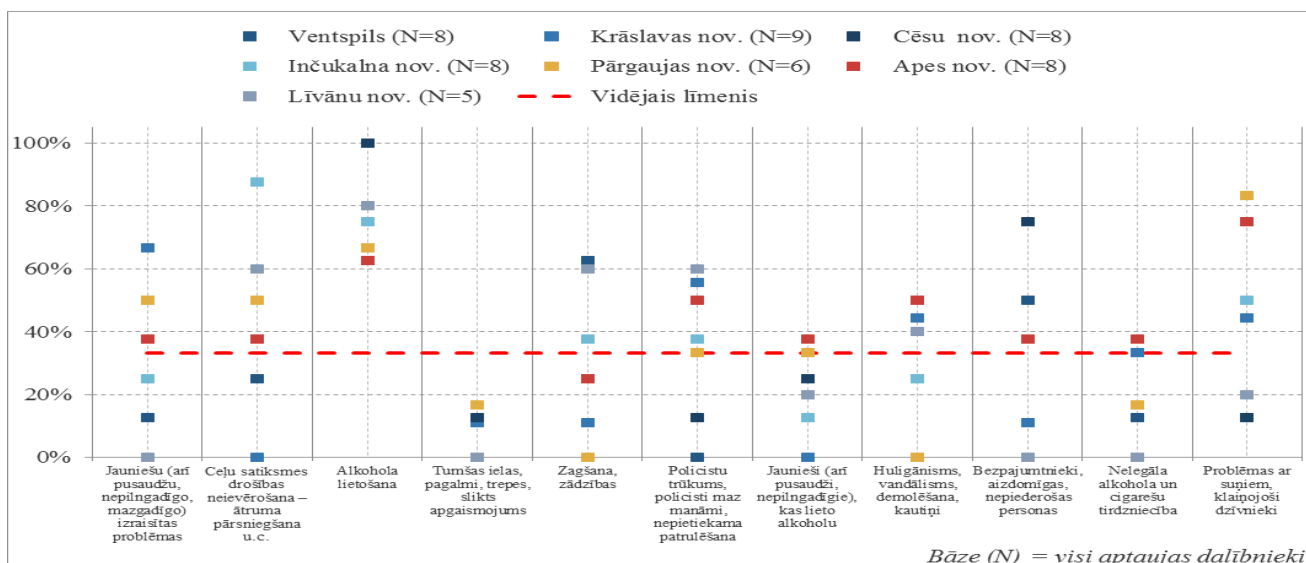
6. attēls. Iedzīvotāju viedoklis par aktuālākajām sabiedriskās kārtības problēmām pašvaldībā.

Pašvaldību vadības un sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju viedoklis

Revīzijā visu revīzijas apjomā iekļauto 15 pašvaldību vadībai tika lūgts iesniegt informāciju par identificētajām un apkopotajām problēmām, kas pašvaldības administratīvajā teritorijā ir risināmas sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā.

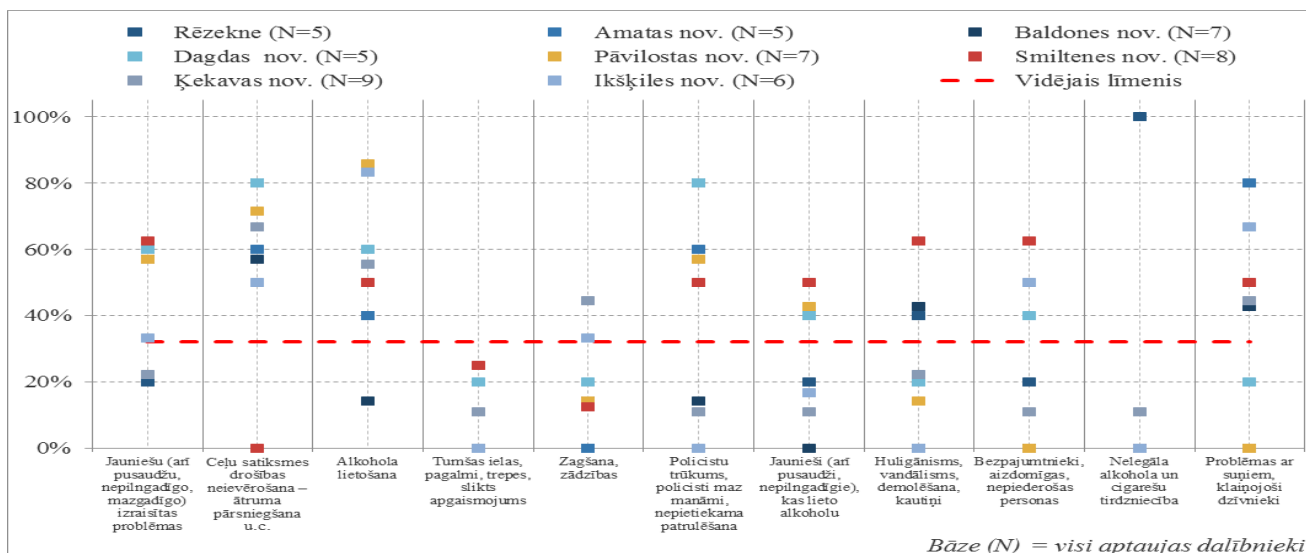
Vairāku pašvaldību¹⁶ vadība atzina, ka nav apkopota informācija par pašvaldības administratīvajā teritorijā identificētām risināmajām problēmām.

Revīzijas laikā visās 15 pašvaldībās tika iegūts arī pašvaldību vadības, pašvaldības policijas vai citu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku, kā arī Valsts policijas pārstāvju, kuri veic savus pienākumus konkrēto pašvaldību administratīvajā teritorijā, viedoklis par risināmajām problēmām pašvaldību administratīvajās teritorijās (skatīt 7. un 8. attēlus), kas kopumā sakrīt ar iedzīvotāju viedokli (skatīt 6. attēlu).

7. attēls. Pašvaldību vadības, pašvaldības policijas un citu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku, kā arī Valsts policijas pārstāvju viedoklis par aktuālākajām sabiedriskās kārtības problēmām pašvaldībā.

Gan to pašvaldību, kurās tika veikta iedzīvotāju aptauja (skatīt 7. attēlu), gan arī pārējo astoņu pašvaldību¹⁷, kurās netika veikta iedzīvotāju aptauja, vadības un sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju pārstāvju viedoklis par aktuālākajām sabiedriskās kārtības problēmām ir līdzīgs (skatīt 8. attēlu).

8. attēls. Pašvaldību vadības un citu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku, kā arī Valsts policijas pārstāvju viedoklis par aktuālākajām sabiedriskās kārtības problēmām pašvaldībā.

Tomēr, vērtējot pašvaldību veiktās darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, vairākās pašvaldībās (Cēsu, Krāslavas Ķekavas, Inčukalna, Ikšķiles un Pāvilostas novada pašvaldībā) konstatēts, ka

pašvaldības policijas veiktās darbības tikai daļēji atbilst pašvaldības vadības identificētajām problēmām.

Piemēram, Cēsu, Krāslavas un Pāvilostas novadu pašvaldību policijas vairāk uzmanības ir pievērsušas ceļu satiksmes noteikumu, tajā skaitā apstāšanās un stāvēšanas noteikumu, ievērošanas kontrolei nekā jauniešu problēmām un alkoholismam.

Pašvaldībās ir izveidoti dažādi reģistri, kuros tiek uzkrāta informācija par sabiedriskās kārtības nodrošināšanā veiktajām darbībām un rezultātiem.

Vērtējot pašvaldību veiktās darbības informācijas uzkrāšanā, labā prakse ir atzīmējama Ventspils pilsētas pašvaldības policijā, kas nodrošina dažādu datu uzkrāšanu, piemēram, par administratīvajiem pārkāpumiem, notikumiem, reaģēšanas laiku un citām pašvaldības policijas veiktajām darbībām.

Revīzijā konstatēts, lai gan pašvaldību uzskaites reģistros ir informācija par veiktajām darbībām un tiek sagatavoti statistiski pārskati ar rezultātiem, tomēr pašvaldībās netiek sistēmiski analizēta informācija par sabiedriskās kārtības situāciju pašvaldībā, lai identificētu un novērtētu drošības problēmas un to ietekmējošos faktorus, nolūkā sekmēt pēc iespējas sabiedrības vajadzībām atbilstošāku pašvaldības policijas darbību plānošanu.

Pašvaldību uzrādītajās atskaitēs, izņemot kvantitatīvos rādītājus (notikumu skaits un izdarīto pārkāpumu skaits), netiek lietoti citi darbības rādītāji, kas raksturotu pašvaldības policijas ieguldījumu un darbības rezultātus sabiedrībai nozīmīgu problēmu risināšanā.

Revidentu ieskatā svarīgs priekšnoteikums mērķtiecīgai sabiedriskās kārtības nodrošināšanai ir sistēmas izveidošana, pēc kuras tiktu analizēta dažādās datubāzēs uzkrātā informācija. Tas dotu iespējas identificēt un novērtēt sabiedriskās kārtības problēmas, to ietekmējošos faktorus un noteikt pašvaldības policijas darbības mērķus un uzdevumus, kā arī izvirzīt to izpildes rādītājus.

Viedokļi par iedzīvotāju informētību par pašvaldības policijas darbu

Revīzijā, aptaujājot pašvaldību vadības, pašvaldības policijas, kā arī Valsts policijas pārstāvjus jautājumā par iedzīvotāju informētību par pašvaldības policijas darbu, kā arī par informēšanas veidiem, noskaidrots, ka pašvaldību vadības un sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju pārstāvji ir norādījuši, ka iedzīvotāji ir drīzāk informēti par Pašvaldības policijas darbu (skatīt 4. tabulu).

Pašvaldībās netiek analizēta uzkrātā informācija par sabiedriskās kārtības situāciju, lai identificētu problēmas un plānotu pašvaldību policijas darbību.

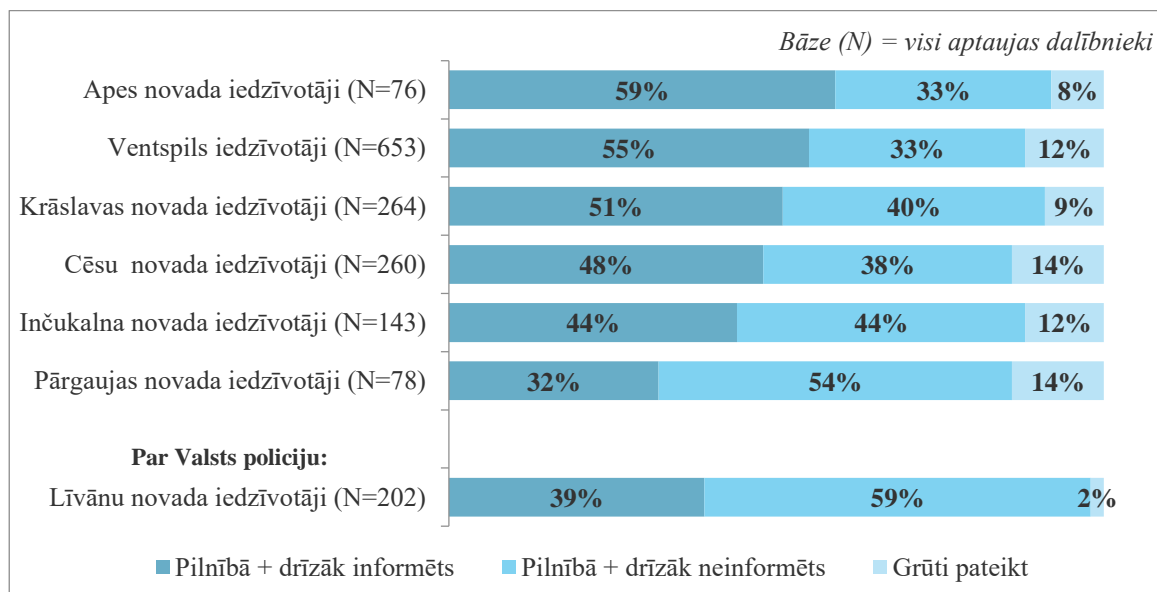
4. tabula

Pašvaldību vadības, pašvaldības policijas un Valsts policijas pārstāvju viedoklis par iedzīvotāju informētību par pašvaldības policijas (Valsts policijas) darbu

Iedzīvotāju informētība par pašvaldības policijas (Valsts policijas) darbu:			
Pašvaldības nosaukums	Pašvaldības vadības viedoklis	Pašvaldības policijas viedoklis	Valsts policijas viedoklis
Ventspils pilsēta un Ķekavas novads	Drīzāk ir informēti 😊	Drīzāk ir informēti 😊	Pilnībā ir informēti 😊
Apes, Baldones, Ikšķiles, Inčukalna, Krāslavas, Pārgaujas, Pāvilostas un Smiltenes novads	Drīzāk ir informēti 😊	Drīzāk ir informēti 😊	Drīzāk ir informēti 😊
Rēzeknes pilsēta un Amatas novads	Drīzāk ir informēti 😊	—	Drīzāk ir informēti 😊
Līvānu novads	Drīzāk nav informēti 😞	—	Drīzāk ir informēti 😊
Cēsu novads	Drīzāk ir informēti 😊	Drīzāk nav informēti 😞	Drīzāk ir informēti 😊
Dagdas novads	Drīzāk ir/ drīzāk nav informēti 😞	—	Drīzāk ir/ drīzāk nav informēti 😞

Savukārt septiņās¹⁸ pašvaldībās aptaujāto iedzīvotāju viedokļi par informētību par pašvaldības vai Valsts policijas darbu ir dažādi (skatīt 9. attēlu un Pielikuma 1. punktu), piemēram:

- lielākā daļa aptaujāto iedzīvotāju Apes novadā (59 %), Ventspils pilsētā (55 %) un Krāslavas novadā (51 %) jūtas pietiekami labi informēti par pašvaldības policijas darbu;
- Pārgaujas novadā tikai 32 % aptaujāto iedzīvotāju savu informētību par pašvaldības policijas darbu vērtēja pozitīvi, bet 54 % aptaujāto savu informētību raksturoja kā nepietiekamu;
- Līvānu novadā (runājot par Valsts policijas darbu) 39 % savu informētību vērtēja kā labu, savukārt 59 % – kā nepietiekamu.

9. attēls. Cik lielā mērā iedzīvotāji ir informēti par pašvaldības policijas/Valsts policijas darbu.

Iedzīvotāju aptauja par pašvaldības un Valsts policijas darbu.

Visās iepriekš minētajās (skatīt 9. attēlu) pašvaldībās vairāk nekā 60 % aptaujāto iedzīvotāju informāciju par policijas darbu vislabprātāk saņemtu plašsaziņas līdzekļos (TV, radio, internets, prese). Ievērojami mazāks ir to respondentu skaits (līdz 25 %), kurus interesētu informatīvie materiāli (bukleti) par policijas darbu vai policijas rīkoti informatīvie pasākumi.

Biežāk minētā iedzīvotājus interesējošā informācija par policijas darbību:

- ☉ par pilsētā, novadā, pagastā notiekošo;
- ☉ patiesa, atklāta, objektīva informācija;
- ☉ kur meklēt palīdzību, kā rīkoties, kā sasniegt policiju nepieciešamības gadījumā.

Uzticēšanās pašvaldības policijai un apmierinātība ar tās darbu

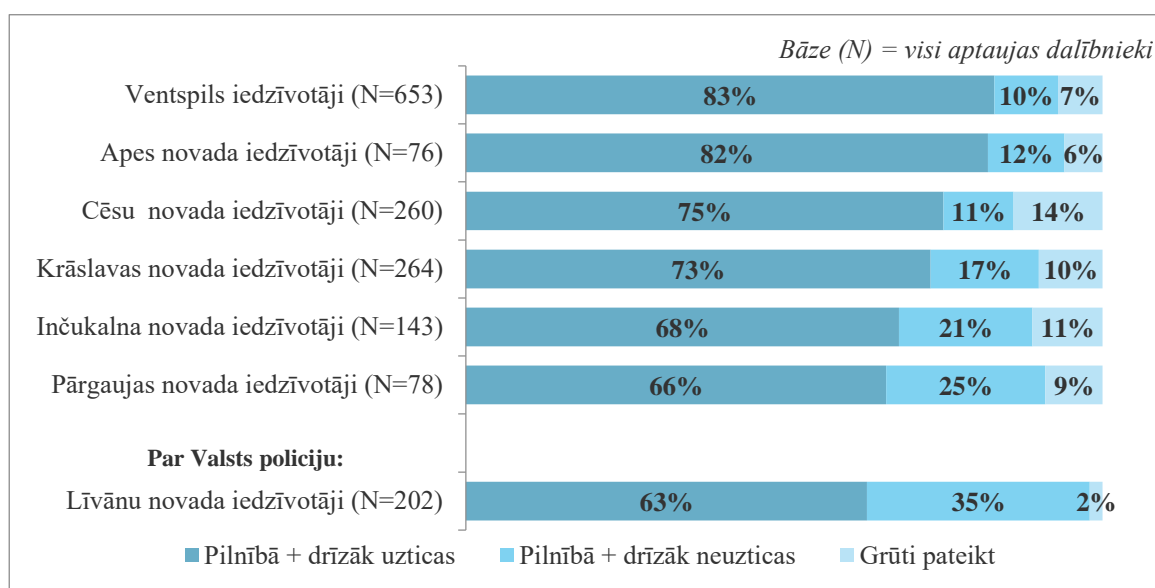
Informēšanai par policijas darbu vietējā līmenī ir tieša saistība ar sabiedrības uzticēšanās pieaugumu policijas darbam¹⁹.

Tāpat pēc analogijas informēšanai par policijas darbu vietējā līmenī ir tieša saistība arī ar sabiedrības apmierinātības un vēlmes līdzdarboties pieaugumu.

Augstākais uzticēšanās līmenis pašvaldības policijai ir Ventspils pilsētas un Apes novada pašvaldībās, kur pašvaldības policijai uzticas vairāk nekā 80 % aptaujāto iedzīvotāju. Salīdzinoši mazāks aptaujāto iedzīvotāju skaits pašvaldības policijai uzticas Inčukalna (68 %) un Pārgaujas (66 %) novados (skatīt 10. attēlu un Pielikuma 1. punktu).

Kopumā pašvaldībās aptaujātie iedzīvotāji uzticas savas pašvaldības policijai.

10. attēls. Cik lielā mērā iedzīvotāji uzticas pašvaldības policijai/Valsts policijai?

Iedzīvotāju aptauja par pašvaldības un Valsts policijas darbu.

Pašvaldību vadības, pašvaldību policijas, kā arī Valsts policijas pārstāvji uzskata, ka iedzīvotāji drīzāk uzticas pašvaldības policijai un sniedz kopumā pozitīvu pašvaldības policijas darba novērtējumu.

Pašvaldībās aptaujātie iedzīvotāji uzskata, ka ir drīzāk informēti par pašvaldības policijas darbu un uzticas tai. Līdzīgs viedoklis bija arī revīzijā aptaujāto pašvaldību vadībai un sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju pārstāvjiem, kas liecina, ka pašvaldību policijas darbība pašvaldību administratīvajās teritorijās ir aktuāla un nepieciešama.

1.2. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas darba plānošana un plānu izpildes kontrole.

Pašvaldībām kā valsts pārvaldes institūcijām savā darbībā pastāvīgi ir jāpārbauda un, ja nepieciešams, jāpilnveido un jāuzlabo sabiedrībai sniegto pakalpojumu kvalitāte²⁰.

Lai gan pašvaldības savu piedalīšanos sabiedriskās kārtības nodrošināšanā īsteno dažādos veidos – izveidojot savu pašvaldības policiju, deleģējot pašvaldības policijas uzdevumus citai pašvaldībai, veidojot reģionālo pašvaldības policiju vai veidojot administratīvo inspekciju –, tomēr revīzijā secinām, ka institūciju darbība netiek kontrolēta un mērķtiecīgi virzīta uz konkrētu rezultātu sasniegšanu:

- ✓ vairāku pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos un publiskajos gada pārskatos nav atrodamā informācija par risināmajām problēmām sabiedriskās kārtības jomā, kā arī nav norādīti pašvaldības policijai izvirzītie uzdevumi, izmērāmi to sasniegšanas rezultatīvie rādītāji;
- ✓ vairāku pašvaldību izveidotās pašvaldības policijas strādā bez sagatavotiem darba plāniem, savukārt pārējo pašvaldību policiju sagatavotajos darba plānos nav atrodami konkrēti uzdevumi, izpildes termiņi, sasniedzamie rezultāti un to sasniegšanas novērtēšanas rādītāji, pēc kuriem varētu vērtēt sasniegtos darba rezultātus;
- ✓ tikai Ventspils pilsētas un Pāvilostas novada pašvaldības policijas reģistros tiek norādīta būtiska izpildes rezultātu novērtēšanai nepieciešamā informācija, piemēram, ierašanās laiks uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai, kas nepieciešams, lai novērtētu pašvaldības policijas spēju reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai;
- ✓ tikai Ventspils pilsētas un Pāvilostas novada pašvaldībā bija iespējams novērtēt saistošo noteikumu ievērošanas kontroles rezultātus. Pārējo 13 pašvaldību prakse – neuzskaitīt veikto pārbažu skaitu – liedza iespēju

objektīvi novērtēt to, vai tās darbības rezultātā administratīvo pārkāpumu skaits ir samazinājies.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas darba plānošana un rezultatīvo rādītāju noteikšana

Pašvaldībām, sagatavojot gada publiskos pārskatus, ir jānodrošina iestādes sasniegto rezultātu salīdzinājums ar attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem uzdevumiem un plānotajiem rezultātiem²¹.

Arī pētījumā par Valsts policijas darba efektivitātes vērtēšanas kritērijiem²² norādīts, ka publisko pārskatu sagatavošana ir tieši saistīta ar policijas darba efektivitātes vērtēšanu un to mērķis ir informēt sabiedrību par iestādes darbību, kā arī tai piešķirto budžeta līdzekļu izlietojumu. Pārskats nodrošina iestādes faktiski sasniegto rezultātu salīdzinājumu ar iestādes darbības stratēģijā un taktiskajos plānos noteiktajiem rīcības virzieniem un uzdevumiem.

Viens no iemesliem, kas kavē attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšanu, ir esošās situācijas novērtējuma trūkums. Savukārt attīstības plānošanas dokumentos noteikto uzdevumu izpildes novērtēšanu kavē darba plānu neesamība.

Darba plāns dod iespēju precīzi definēt, kuri attīstības programmas rīcības plāna uzdevumi katrai pašvaldības institūcijai konkrētajā gadā ir jāizpilda, attiecīgi ļaujot ne tikai institūcijas budžetā ieplānot finanšu līdzekļus šo uzdevumu izpildei, bet arī kontrolēt sasniegtos rezultātus.

Revīzijas laikā visās 15 pašvaldībās, vērtējot attīstības plānošanas dokumentos ietvertos situācijas aprakstus, kā arī iedzīvotāju aptauju rezultātu apkopojumus, konstatēts, ka situācijas aprakstos minētās problēmas un iedzīvotāju aktuālās vajadzības sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā pašvaldībās vairumā gadījumu nav ņemtas vērā, nosakot vispārīgos stratēģiskos mērķus, kā arī izvirzot prioritātes un nosakot konkrētus rīcības virzienus sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Revīzijā, izvērtējot visu 15 pašvaldību spēkā esošos pašvaldību attīstības plānošanas dokumentus, konstatēts:

- ☉ Ventspils pilsētas pašvaldības attīstības programmā ir paredzēti divi veicamie uzdevumi sabiedriskās kārtības jomā, kuriem ir noteikti arī izpildes rezultatīvie rādītāji;
- ☉ astoņu pašvaldību (Amatas, Baldones, Cēsu, Dagdas, Inčukalna, Krāslavas, Ķekavas novada un Rēzeknes pilsētas pašvaldība) attīstības programmās ir noteikti vispārīgi sabiedriskās kārtības jomā veicamie uzdevumi un attīstības programmu Rīcības plānos tiem nav noteikti sasniedzamie rezultatīvie rādītāji;

Pašvaldību attīstības programmās un Rīcības plānos pašvaldības policijai paredzētajiem pasākumiem nav saistības ar attīstības programmā noteiktajiem uzdevumiem.

- ☉ piecu pašvaldību (Apes, Pārgaujas, Pāvilostas, Smiltenes un Ikšķiles novada pašvaldība) attīstības programmās nav noteikti veicamie uzdevumi sabiedriskās kārtības jomā.

Veicot detalizētu 15 pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos noteikto problēmu analīzi un salīdzinot tās ar definētajiem mērķiem, prioritātēm un rīcības virzieniem, konstatēts, ka ne vienmēr pašvaldību īstenotās darbības un faktiskā rīcība sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir atbilstoša tās iedzīvotāju vajadzībām, kā arī revīzijas laikā iegūtajam pašvaldību vadības un sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju viedoklim par esošajām problēmām.

Vērtējot 10 pašvaldību policiju sagatavotos darba plānus, konstatēts:

- ☉ trīs pašvaldību (Krāslavas, Pārgaujas un Smiltenes novada) pašvaldības policijas darba plānus revidējamā laika posmā nebija sagatavojušas;
- ☉ septiņu pašvaldību²³ pašvaldības policiju darba plānos paredzētās darbības tikai daļēji bija saistāmas ar pašvaldības attīstības programmās un rīcības plānos noteiktajiem uzdevumiem.

Pašvaldību policiju darba plānos netiek norādīta būtiska informācija par pašvaldību plānošanas dokumentos noteikto uzdevumu izpildei veicamajām darbībām un sasniedzamajiem rezultatīvajiem rādītājiem, kas ļautu novērtēt uzdevumu izpildes rezultātus.

Institūciju vadības dokumentu nozīme izriet no valsts pārvaldes efektīvas organizēšanas principa, attīstības plānošanas dokumentu pēctecības (saskaņotības) principa un nepieciešamības iestādes vadītājam organizēt iestādes funkcijas pildīšanu un atbildēt par to, vadīt iestādes administratīvo darbu, nodrošinot tā nepārtrauktību, lietderību un tiesiskumu. Lai to īstenotu, iestādes vadītājam jānodrošina iestādes gadskārtējā darbības plāna izstrāde un iestādes iekšējās kontroles sistēmas izveidošana, kas ir ikvienas iestādes vadītāja pienākums saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17. panta otrās daļas 5. un 6. punktu.

Arī pašvaldību sagatavotajos gada publiskos pārskatos netiek norādīta informācija par sasniegtajiem rezultātiem un turpmāko rīcību sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Atskaitēs par pašvaldības policijas darba rezultātiem galvenokārt tiek norādīta tikai statistiska informācija, kas nesniedz priekšstatu par darba plānos noteikto uzdevumu izpildi un panākto rezultātu konkrētu problēmu risināšanā.

Pašvaldības atskaites veido
pēc principa
“ko darīja vispār”,
nevis
“ko darīja problēmu
risināšanai”.

Sasniegtie rezultāti un ieguvumi pašvaldībām, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā

Panāktie uzlabojumi pašvaldību saistošo noteikumu ievērošanā

Pašvaldību policijas darbības rezultātā panāktos uzlabojumus saistošo noteikumu ievērošanas kontrolēšanā bija iespējams novērtēt tikai divās (Ventspils pilsētas un Pāvilostas novada) pašvaldībās:

- ⊙ Ventspils pilsētas pašvaldības policijas darbības rezultātā ir panākti uzlabojumi pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanā, jo administratīvo pārkāpumu skaits pie vienādiem kontroles pasākumiem samazinās;
- ⊙ savukārt Pāvilostas novada pašvaldības policijas darbības rezultātā administratīvo pārkāpumu skaits, samazinoties kontroles pasākumiem, ir palicis nemainīgs.

Pārējās 13 pašvaldībās²⁴, lai gan bija reģistrējušas saistošo noteikumu neievērošanas gadījumus, par kuriem bija noformēti administratīvo pārkāpumu protokoli, neuzkrāj informāciju par kontroles procesā veiktajām darbībām, tajā skaitā par veikto pārbaužu skaitu. Līdz ar to nevarēja novērtēt, vai pašvaldību izveidoto institūciju darbības rezultātā ir panākti uzlabojumi saistošo noteikumu ievērošanā.

Pašvaldību policiju spēja reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai

Pašvaldības policijas pienākumos ietilpst tūlītēju draudu novēršana, ja persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu aizsargājamās personas dzīvībai, brīvībai vai veselībai, līdz tiesa izskata jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību²⁵.

Pašvaldībās, kuras ir izveidotas pašvaldības policijas vai tās uzdevumu izpilde ir deleģēta citai pašvaldībai, pašvaldību policijas darbības efektivitāte tika vērtēta pēc spējas savlaicīgi reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai, kas revidentu ieskatā ir viens no sabiedrībai svarīgākajiem un būtiskiem pašvaldības policijas pienākumiem sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Kā kritērijs pašvaldības policijas spējas reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai pašvaldību administratīvajās teritorijās tika izmantots normatīvajā aktā²⁶ Valsts policijai noteiktais reaģēšanas laiks.

Lai gan visas pašvaldību policijas izsaukumus un notikumus bija reģistrējušas vai nu elektroniski – SIA “ZZ Dats” izstrādātajā lietojumprogrammā “Administratīvo pārkāpumu uzskaites sistēma” (turpmāk tekstā – “APUS”), vai arī manuāli iekārtotos izsaukumu/notikumu reģistrācijas žurnālos, tomēr pašvaldības policijas spēju ierasties uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanā revīzijā izdevās novērtēt tikai septiņās²⁷ pašvaldībās, no kurām trīs pašvaldību (Ventspils pilsētas, Ikšķiles un Smiltenes novada pašvaldības) policijas spēja reaģēt uz izsaukumiem bija vērtējama – kā efektīva.

Pašvaldības nevērtē izdoto saistošo noteikumu ievērošanas kontroles rezultātus.

Pārējās četrās pašvaldībās²⁸ pašvaldības policijas spēju ierasties uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanā nebija iespējams novērtēt, jo izsaukumu/notikumu reģistros nebija norādīts ierašanās uz izsaukumiem laiks.

Pašvaldības policijas darba rezultātiem saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē un spējai reaģēt uz izsaukumiem tūlītēju draudu novēršanai ir būtiska nozīme sabiedrības kārtības nodrošināšanā. Līdz ar to pašvaldībām būtu jāpievērš lielāka uzmanība sistemātiskai sasniegto rezultātu novērtēšanai, lai uzlabotu sabiedriskās kārtības nodrošināšanai plānotās darbības.

2. Likumā noteikto pienākumu izpilde

Vai tiek nodrošināta likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpilde?

Revīzijas apjomā iekļautajās 11 pašvaldībās, kurās ir izveidotas pašvaldības policijas vai to uzdevumi ir deleģēti citai pašvaldībai, likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpilde kopumā tiek nodrošināta.

Tomēr revīzijā, vērtējot pašvaldību saistošo noteikumu, par kuru neievērošanu paredzēta administratīvā atbildība, ievērošanas kontroles rezultātus, secinām, ka pašvaldībās vairāku saistošo noteikumu ievērošanas kontroles rezultāti norāda uz, iespējams, iztrūkstošu vai nepietiekamu darbības aktivitāti, kas norāda uz nepieciešamību veikt monitoringa darbības saistošo noteikumu ievērošanas progresa nodrošināšanai.

Trīs pašvaldībās, kurās nav izveidota pašvaldības policija, saistošo noteikumu ievērošanas izpildes kontroli ir pilnvarojušas veikt pašvaldības amatpersonām – domes deputātiem, iestāžu vadītājiem vai citām institūcijām, kas darbojas līdzās Valsts policijai.

Minētajās pašvaldībās nav apkopota informācija par saistošo noteikumu ievērošanā iesaistīto institūciju veiktajām darbībām un apjomiem. Līdz ar to pašvaldībās netiek veikta mērķtiecīga kontroles darbību saskaņošana, lai nodrošinātu visu kontroles procesā iesaistīto resursu pilnvērtīgu izmantošanu saistošo noteikumu ievērošanas progresa sasniegšanai.

Lai koordinētu veicamās darbības un to apjomus pašvaldību saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē, kā viens no risinājumiem pašvaldību saistošo noteikumu ievērošanas kontroles rezultātu uzlabošanai varētu būt sadarbības līgumi ar Valsts policiju.

---

11 pašvaldībās²⁹ izveidotās pašvaldības policijas revidējamā laika posmā ir nodrošinājušas visu likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu³⁰ izpildi.

Vienlaikus, veicot detalizētu divu uzdevumu – saistošo noteikumu ievērošanas kontroles un personu aizsardzības pret vardarbību nodrošināšanā –, pārbaudi konstatēti atsevišķi trūkumi, kas norāda uz nepieciešamību pašvaldībām pilnveidot pašvaldības policijas darbu.

Pašvaldību saistošo noteikumu ievērošanas kontrole

Pašvaldības atbilstoši savai kompetencei izdod dažādus saistošos noteikumus, tajā skaitā arī sabiedriskās kārtības nodrošināšanai savās administratīvajās teritorijās, paredzot administratīvo atbildību par saistošajos noteikumos noteikto prasību neievērošanu.

Tā kā pašvaldību saistošo noteikumu ievērošanas kontrole ir aktuāla visām pašvaldībām, tad pašvaldību veiktās darbības šajā jomā tika vērtētas visās 15 revīzijas apjomā iekļautajās pašvaldībās.

Viens no pašvaldības policijas galvenajiem uzdevumiem ir pašvaldības saistošo noteikumu, par kuru neievērošanu paredzēta administratīvā atbildība, ievērošanas kontrole³¹.

Pašvaldībās, kuras nav izveidotas pašvaldības policijas vai pašvaldības policijas uzdevumu izpilde nav deleģēta citai pašvaldībai, saistošo noteikumu, par kuru neievērošanu paredzēta administratīvā atbildība, ievērošanas kontrole saskaņā ar likumu³² ir jāveic Valsts policijai.

Saistošo noteikumu izpildes kontrolē 15 izlasē iekļautajās pašvaldībās iesaistās dažādas institūcijas – pašvaldības policija, administratīvā inspekcija, administratīvās lietvedības inspektors, kā arī Valsts policija (detalizēti skatīt 5. tabulā).

Pašvaldību saistošo noteikumu skaits un to ievērošanas kontrolē iesaistītās institūcijas

Nr. p.k.	Pašvaldība	Pašvaldības izdoto saistošo noteikumu skaits	Ar saistošo noteikumu ievērošanas kontroli nodarbojas			
			Valsts policija	Pašvaldības policija	Administratīvā inspekcija vai inspektors	Citas pilnvarotas amatpersonas
1	2	3	4	5	6	7
1.	Amatas novads	1	✓	-	-	✓
2.	Apes novads	6	✓	✓	✓	✓
3.	Baldones novads	13	✓	✓	-	✓
4.	Cēsu novads	10	✓	✓	-	✓
5.	Dagdas novads	1	✓	-	-	✓
6.	Ikšķiles novads	14	✓	✓	-	✓
7.	Inčukalna novads	9	✓	✓	-	✓
8.	Krāslavas novads	9	✓	✓	-	✓
9.	Ķekavas novads	9	✓	✓	-	✓
10.	Līvānu novads	2	✓	-	-	✓
11.	Pārgaujas novads	6	✓	✓	-	✓
12.	Pāvilostas novads	6	✓	✓	-	✓
13.	Rēzeknes pilsēta	7	✓	-	✓	✓
14.	Smiltenes novads	15	✓	✓	-	✓
15.	Ventspils pilsēta	13	✓	✓	-	✓

Revīzijā visās pašvaldībās tika konstatēti trūkumi saistībā ar pašvaldības policijas veiktajām darbībām un to apjomu saistošo noteikumu ievērošanas kontroles nodrošināšanā.

Lai gan pašvaldībās sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā tiek izdoti vairāki saistošie noteikumi, tomēr revīzijā, pārbaudot pašvaldību uzskaites sistēmās reģistrētos datus par revidējamā laika posmā noformētajiem administratīvo pārkāpumu protokoliem, konstatēts, ka administratīvo pārkāpumu protokoli pašvaldībās tiek noformēti tikai par atsevišķu – trīs līdz astoņu saistošo noteikumu neievērošanu.

Revīzijā konstatēts, ka veiksmīgāk saistošo noteikumu ievērošanas kontroli nodrošina Ventspils pilsētās pašvaldības policija, kura reģistrē informāciju gan par veiktajām pārbaudēm, gan par noformētajiem administratīvo pārkāpumu protokoliem, kas dod iespēju novērtēt un analizēt sasniegtos rezultātus.

Pārējo 11 pašvaldību saistošo noteikumu ievērošanā iesaistīto institūciju – pašvaldību policijas, administratīvās inspekcijas (Rēzeknes pilsētas pašvaldībā) un administratīvās lietvedības inspektora (Apes novada pašvaldībā) sagatavotajās atskaitēs par saistošo noteikumu ievērošanas kontroles rezultātiem netiek norādīta informācija, kas būtu izmantojama saistošo noteikumu ievērošanas rezultātu novērtēšanai, piemēram, nav informācijas:

- par kopējo aktivitāšu apjomu un saturu, kontrolējot pašvaldību saistošo noteikumu ievērošanu sadalījumā pa to veidiem;
- kādi pasākumi tiek veikti konkrētu saistošo noteikumu, piemēram, atkritumu apsaimniekošanas noteikumu kontrolē.

Minētās informācijas trūkums ierobežoja iespēju revīzijā novērtēt pašvaldību dotā pilnvarojuma pašvaldības policijai vai citām pašvaldību institūcijām un amatpersonām – kontrolēt Pašvaldības saistošo noteikumu, par kuru neievērošanu paredzēta administratīvā atbildība, ievērošanu – izpildes rezultātu.

Trīs pašvaldības (Amatas, Dagdas un Līvānu novada pašvaldība), kuras nav izveidojušas savu pašvaldības policiju, kā arī tās uzdevumus nav deleģējušas citai pašvaldībai, izdodot saistošos noteikumus, to ievērošanas kontroli veikt ir pilnvarojušas dažādas amatpersonas – domes deputātus, iestāžu vadītājus un citas amatpersonas, kuras darbojas līdzās Valsts policijai.

Revīzijā konstatēts, ka vairākas pašvaldības bija noslēgušas vispārīgus sadarbības līgumus ar Valsts policiju. Tomēr nevienā no noslēgtajiem līgumiem nebija iekļauti jautājumi par sadarbību ar Valsts policiju saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē, kas arī ir atbildīga par saistošo noteikumu ievērošanas kontroli pašvaldībās³³.

Pašvaldībām trūkst informācijas par saistošo noteikumu ievērošanā iesaistīto institūciju veiktajām darbībām un apjomiem, kā arī netiek veikta saistošo noteikumu ievērošanas kontroles darbību saskaņošana, piemēram, ar Valsts policijas struktūrvienībām, lai novērstu iespējamu darbību dublēšanās negatīvo ietekmi saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē.

Kopumā revīzijā konstatētais norāda uz to, ka pašvaldībās, tiek izdoti dažādi saistošie noteikumi, par kuru neievērošanu ir paredzēta administratīvā atbildība, tomēr to ievērošanas kontrole netiek organizēta tā, lai varētu novērtēt sasniegtos rezultātus.

3. Finanšu līdzekļu izlietojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām, kontrole un ekonomiskums

3.1. Finanšu līdzekļu izlietojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām

---

Revīzijā, pārbaudot pašvaldību un to izveidoto pašvaldības policiju rīcības ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanai paredzētajiem finanšu līdzekļiem atbilstību normatīvo aktu prasībām, būtiskas neatbilstības, izņemot Ķekavas novada un Ventpils pilsētas pašvaldību, pārējās 13 pašvaldībās netika konstatētas.

Neatbilstoša finanšu līdzekļu izmantošana tika konstatēta saistībā ar uzturdevas kompensāciju izmaksu un ostas maksas izlietošanu:

- ✓ lai gan uzturdevas kompensācija ir izmaksājama tikai tiem policijas darbiniekiem, kuri veic likumā “Par policiju” noteiktos pienākumus, revidējamā laika posmā Ķekavas novada Reģionālā pašvaldības policija ir izmaksājusi uzturdevas kompensācijas arī visiem administrācijas darbiniekiem, tā nepamatoti izlietojot finanšu līdzekļus 22 871 *euro* apmērā;
  - ✓ savukārt Ventpils pilsētas pašvaldībā revīzijas laikā nebija iespējams gūt pārliecību, ka par saņemtajām ostas maksām 243 284 *euro* apmērā pašvaldības policijas iegādātais inventārs un iekārtas ir saistāmas ar ostas infrastruktūras attīstību.
-

Uzturdevas kompensāciju izmaksa administrācijas darbiniekiem

Saskaņā ar likumā³⁴ noteikto pašvaldības dome var paredzēt uzturdevas kompensāciju pašvaldības policijas darbiniekam, kuri veic likumā “Par policiju”³⁵ noteiktos pienākumus.

Revīzijā konstatēts, ka revidējamā laika posmā Ķekavas novada pašvaldības Reģionālā pašvaldības policija uzturdevas kompensāciju kopsummā 22 871 euro ir izmaksājusi arī administrācijas darbiniekiem, kuriem amata pienākumos nav uzdots veikt likumā “Par policiju” noteiktos pienākumus.

Pašvaldības policija tiek finansēta kā ostas infrastruktūra

Ostās iekasēto tonnāžas, kanāla, mazo kuģu, enkura, ledus, kravas, loču maksu, kā arī piestātnes, pasažieru un sanitāro maksu saņem ostas pārvalde, un 10 % no tonnāžas, kanāla, mazo kuģu, enkura un kravas maksas tiek ieskaitīti Pašvaldības speciālajā budžetā un izmantojami ar ostas darbību saistītās infrastruktūras attīstībai³⁶.

Revīzijā konstatēts, ka Ventspils pilsētas pašvaldība ostas maksas 243 284 euro apmērā ir piešķīrusi Pašvaldības policijai, kura tās izlietojusi dažādu iekārtu un inventāra iegādei. Revīzijas laikā nebija iespējams gūt pārliecību, ka iegādātais inventārs un iekārtas ir saistāmas ar ostas infrastruktūras attīstību.

3.2. Finanšu līdzekļu izlietojuma kontrole un ekonomiskums

Revīzijā, izskatot pašvaldību piešķirto finanšu līdzekļu izlietojuma pamatojuma dokumentus un vērtējot līdzekļu izlietojuma kontroli un ekonomiskumu, četrās pašvaldībās (Ķekavas, Inčukalna, Ikšķiles un Baldones novada pašvaldībā) tika konstatēti trūkumi un neatbilstības finanšu līdzekļu uzskaitē un kontrolē.

Ķekavas novada pašvaldība nav nodrošinājusi ar trim pašvaldībām (Inčukalna, Ikšķiles un Baldones novada pašvaldība) noslēgto deleģēšanas līgumu izpildes kontroli – garantēt saņemtā finansējuma izlietojumu konkrētās pašvaldības policijas nodaļai, kā arī nodrošināt atsevišķu izdevumu uzskaiti.

Savukārt pašvaldības nav sekojušas līguma izpildes gaitai, kā rezultātā izdevumi Reģionālās pašvaldības policijas

grāmatvedībā netika uzskaitīti pa pašvaldību policijas nodaļām. Līdz ar to pašvaldības revidējamā laika posmā par pašvaldības policijas uzdevumu izpildījumu, iespējams, ir pārmaksājušas kopsummā 28 832 *euro*.

Ventspils pilsētas pašvaldībai, uzdodot pašvaldības policijai nodrošināt pašvaldības domes vajadzībām transportlīdzekļus ar vadītājiem (ar pašvaldības policijas dienesta pakāpēm) un šos izdevumus uzskaitot funkcionālajā kategorijā “Sabiedriskā kārtība un drošība”, tiek radīts maldīgs priekšstats par pašvaldības policijas faktiskajiem izdevumu apmēriem. Revidējamā laika posmā izdevumi par pašvaldības domes darbinieku braucieniem vismaz 265 902 *euro* apmērā ir attiecināmi uz budžeta izdevumu funkcionālo kategoriju “Vispārējie valdības dienesti”.

Šādi par ~5 % ir samazināti pašvaldības administratīvie izdevumi, bet par ~8 % – palielināti pašvaldības policijas izdevumi.

Ventspils pilsētas pašvaldība, nevērtējot objektu uzraudzības pakalpojumu sniegšanas nepieciešamību un piemērotību, kā arī komersantu iespējas sniegt šos pakalpojumus, ir iesaistījusi pašvaldības policiju arī maksas pakalpojumu sniegšanā. Turklāt maksas pakalpojumu sniegšanas darījumi nav izsekojami, jo izrakstītajos rēķinos nav norādīti pašvaldības domes lēmumā noteiktie pakalpojumu veidi un to sniegšanas daudzums, pēc kuriem aprēķināta konkrētā maksa.

Publiskai personai jārikojas ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi, tas ir, rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu³⁷.

Pašvaldībām, veicot ar likumu noteikto funkciju, uzdevumu un brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ir jāievēro normatīvajā aktā³⁸ noteiktais pienākums pamatot, kāds finanšu līdzekļu apmērs ir nepieciešams uzdevumu izpildei periodā, kuram šie līdzekļi ir paredzēti.

Pašvaldībās tika pārbaudīts pašvaldību finanšu līdzekļu izlietojums sabiedriskās kārtības nodrošināšanai, vērtējot izdevumu ekonomiskumu.

Revīzijā konstatēts, ka no revīzijas apjomā iekļautajām 15 pašvaldībām četras pašvaldības (Amatas, Dagdas un

Līvānu novada un Rēzeknes pilsēta pašvaldība) savos budžetos revidējamajā laika posmā finanšu līdzekļus sabiedriskās kārtības nodrošināšanai nebija paredzējušas.

Saskaņā ar Valsts kasē iesniegtajiem pārskatiem³⁹ minētajās pašvaldībās budžeta izdevumus sabiedriskās kārtības un drošības jomā revidējamā laika posmā veidoja tikai Bāriņtiesas uzturēšanas izdevumi, savukārt administratīvās inspekcijas izdevumi ir iekļauti budžeta ekonomiskās klasifikācijas kodā “Vispārīgie valdības dienesti”.

Izskatot pārējo pašvaldību piešķirto līdzekļu izlietojuma pamatojuma dokumentus un vērtējot izdevumu ekonomiskumu, būtiskas neatbilstības pašvaldībās, izņemot Ķekavas novada un Ventspils pilsētas pašvaldības, netika konstatētas.

Problēmas izmaksu uzskaitē un deleģēšanas līgumu izpildes kontrolē

Revīzijā, izvērtējot Ķekavas novada pašvaldības izveidotās Reģionālās pašvaldības policijas, kurai Ikšķiles, Inčukalna un Baldones novada pašvaldības bija deleģējušas pašvaldības policijas uzdevumu izpildīšanu, izmaksu uzskaiti, tika konstatētas nepilnības faktisko izdevumu uzskaitē pa izveidotajām pašvaldību policijas struktūrvienībām.

Trīs pašvaldības (Inčukalna, Ikšķiles un Baldones novada pašvaldība), noslēdzot deleģēšanas līgumus par pašvaldības policijas uzdevumu deleģēšanu Ķekavas novada pašvaldības izveidotajai Reģionālajai pašvaldības policijai bija noteikušas Ķekavas novada pašvaldībai pienākumu⁴⁰ garantēt saņemtā finansējuma izlietojumu konkrētās pašvaldības policijas nodaļai.

Revīzijā konstatēts, ka pašvaldības nav vērtējušas līguma izmaksu pamatotību un nav sekojušas līguma izpildes gaitai, kā rezultātā izdevumi Reģionālās pašvaldības policijas grāmatvedībā netika uzskaitīti pa pašvaldību policijas nodaļām. Līdz ar to pašvaldības revidējamā laika posmā, atbilstoši uzskaites datiem, par pašvaldības policijas uzdevumu izpildījumu, iespējams, ir pārmaksājušas kopsummā 28 832 euro.

Pašvaldības policijas transporta līdzekļu iegāde un izmantošana

Revīzijā tika vērtēta Ķekavas novada pašvaldības rīcība, Reģionālās pašvaldības policijas vajadzībām nomājot un iegādājoties trīs apvidus automašīnas.

Ķekavas novada pašvaldība revidējamā laika posmā ar finanšu līdzekļiem nav rīkojusies ekonomiski, jo 65 310 euro vērtu lietotu automašīnu nomai un iegādei ir izlietojusi 108 519 euro, kā rezultātā, pēc revidentu aplēses, ņemot vērā Valsts kasē noteikto aizdevuma

procentu likmi, ir pārmaksāti līdz 39 131 *euro*.

Savukārt Ventspils pilsētas pašvaldība ir uzdevusi pašvaldības policijai nodrošināt pašvaldības domes administrācijas vajadzībām transportlīdzekļus ar vadītājiem (ar pašvaldības policijas dienesta pakāpēm), kuri faktiski netiek izmantoti pašvaldības policijas vajadzībām, kā rezultātā:

- ⊙ automašīnu iegādei Ventspils pilsētas pašvaldības policija laika posmā no 2010. gada līdz 2016. gadam ir izlietojusi 288 538 *euro*.
- ⊙ pašvaldības konsolidētajā budžeta izdevumu funkcionālajā kategorijā “Sabiedriskā kārtība un drošība” ir norādīts maldinošs izdevumu apmērs, jo revidējamā laika posmā izdevumi par pašvaldības darbinieku braucieniem vismaz 265 902 *euro* apmērā pēc darījumu būtības bija attiecināmi uz budžeta izdevumu funkcionālo kategoriju “Vispārējie valdības dienesti”;
- ⊙ par ~ 5 % ir samazināti pašvaldības administratīvie izdevumi, bet par ~ 8 % – palielināti Ventspils pilsētas pašvaldības policijas izdevumi.

Pašvaldību policijas iesaistās maksas pakalpojumu sniegšanā

Pašvaldībām, pieņemot lēmumu par saimnieciskas darbības rakstura pakalpojumu sniegšanu, ir jāvērtē to sniegšanas tiesiskums, tajā skaitā saistība ar pašvaldības funkciju izpildi, efektivitāte un ekonomiskums, ieskaitot ietekmi uz konkurenci, ņemot vērā Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmajā daļā noteiktos⁴¹ principus publiskas personas iesaistei komercdarbībā.

Publiska persona privāto tiesību jomā drīkst darboties, tikai veicot darījumus, kas nepieciešami tās darbības nodrošināšanai, sniedzot pakalpojumus, dibinot kapitālsabiedrības vai iegūstot līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā⁴².

2013. gadā pēc Konkurences padomes pasūtījuma veiktajā pētījumā⁴³ norādīts uz iespējamo konkurences kropļošanu: “*Situācijā, kad [...] pakalpojumu sniedz pašvaldības iestādes un aģentūras, netiek veicināta konkurence, kā rezultātā var negatīvi tikt ietekmēta pakalpojuma kvalitāte un tehnoloģiskā attīstība.*”

Atbilstoši Konkurences padomes izdotajām konkurences novērtēšanas vadlīnijām⁴⁴:

- ⊙ izvērtējot plānoto ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, lēmuma pieņēmējam jāsaprot, vai lēmums ierobežos konkurenci, vai šis ierobežojums ir pamatots un, ja tas ir pamatots, – kāda ir pēc iespējas mazāk ierobežojoša alternatīva;
- ⊙ lēmuma ietekmi uz konkurenci raksturo konkrētā tirgus izvērtējums par to, kurus pakalpojumus un kurā teritorijā ietekmēs konkrētais lēmums. Attiecīgi ir jāsaprot, kas ir visi iespējamie konkurenti, no kuriem pircēji reāli (bez nesamērīgi

lieliem papildu izdevumiem vai pūlēm) var iegādāties konkrēto pakalpojumu vai tā aizstājēju. Lēmums negatīvi ietekmē konkurenci, ja tas samazina esošo vai potenciālo tirgus dalībnieku skaitu vai to iespējas konkurēt.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87. un 88. pants nosaka priekšnoteikumus, kuriem iestājoties, publiska persona, tajā skaitā pašvaldība, ar kapitālsabiedrības starpniecību var iesaistīties komercdarbībā. No 2016. gada 1. janvāra pašvaldība pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā, ņemot vērā paredzētās rīcības izvērtējumu, izdod saistošos noteikumus, kuros nosaka tirgus nepilnību vai tādus pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai⁴⁵.

Ventspils pilsētas, kā arī Cēsu un Ķekavas novada pašvaldību izveidotās pašvaldības policijas sniedz maksas pakalpojumus, piemēram:

- ⊙ Ventspils pilsētas pašvaldība, nevērtējot objektu uzraudzības pakalpojumu sniegšanas nepieciešamību un piemērotību, pašvaldības policiju ir iesaistījusi objektu uzraudzības maksas pakalpojumu sniegšanā pilsētā esošajiem komersantiem;
- ⊙ vienlaikus konstatēts, ka Ventspils pilsētas pašvaldības policijas objektu uzraudzības pakalpojumu sniegšana nav izsekojama, jo izrakstītajos rēķinos nav norādīti pašvaldības domes lēmumā norādītie pakalpojumu veidi un to sniegšanas daudzums, pēc kuriem aprēķināta konkrētā maksa. Aprēķini līguma summas noteikšanai nav noformēti kā līguma pielikumi;
- ⊙ Ķekavas novada pašvaldība bez ekonomiska pamata (neveicot aprēķinus pakalpojuma maksas apmēra noteikšanai) bija noteikusi maksu par Reģionālās pašvaldības policijas maksas pakalpojumiem, kuru sniegšanu tai nebija deleģējusi neviena no pašvaldībām. Turklāt izrakstītajos rēķinos nav norādīti pašvaldības domes lēmumā norādītie pakalpojumu veidi un to sniegšanas daudzums, pēc kuriem aprēķināta konkrētā maksa.

4. Atskurbināšanas pakalpojuma sniegšana pašvaldībās un tā finansēšana

---

Jau vairāk kā 26 gadu garumā netiek atrisinātas ar atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanas organizēšanu un finansēšanu saistītās problēmas.

Esošā atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanas un finansēšanas prakse nav vērtējama kā efektīva, jo:

- ✓ nav noteikts atskurbināšanas pakalpojuma normatīvais regulējums, sastāvs un atbildīgās institūcijas;
- ✓ atskurbināšanas pakalpojums pašvaldībās netiek nodrošināts vienādi, un tā sniegšanas apjoms un izmaksas dažādās pašvaldībās būtiski atšķiras;
- ✓ pašvaldībām kompensējama izdevumu apmērs – līdz 15 *euro* par katru atskurbšanas telpā ievietoto personu – nav pamatots ar aprēķiniem.

Neatrisinot jautājumu par atskurbšanas telpu tiesisko statusu un prasībām pēc būtības, trīs gadus no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”, lai daļēji segtu atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanas izdevumus, ir izlietoti 548 053 *euro*.

Turklāt šāda finansēšanas kārtība ir spēkā arī attiecībā uz 2017. gada izdevumiem.

Atskurbināšanas pakalpojumu sniegšana ir aktuāla jau kopš 1991. gada, kad ar Augstākās padomes 1991. gada 4. jūnija lēmumā “Par Latvijas Republikas likuma “Par policiju”” spēkā stāšanos” tika paredzēts Latvijas Republikas Ministru padomei noteikt kārtību un termiņus, kādos veselības aizsardzības iestādēm tiks nodota funkcija – alkoholiķu, toksikomānu un narkomānu atskurbināšana.

Jautājums par atskurbināšanu tika aktualizēts 2004. gada 6. oktobrī, kad Veselības ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Latvijas Lielo pilsētu asociācijas un Valsts policijas pārstāvji apspriedē par atskurbšanas telpu tiesisko statusu atbalstīja viedokli, ka atskurbšanas telpu ierīkošana un to uzturēšana, atbilstoši sakārtojot normatīvos aktus un

paredzot šim mērķim nepieciešamos finanšu līdzekļus no valsts budžeta, būtu jānodod pašvaldību pārziņā.

Laika posmā no 2004. gada līdz 2008. gadam Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai⁴⁶, Veselības ministrijai, Latvijas Lielo pilsētu asociācijai, Valsts policijai un Iekšlietu ministrijai bija jāvienojas jautājumā par speciālo telpu iekārtošanu personu atskurbšanai⁴⁷.

Papildus 2005. gadā tika izveidota⁴⁸ darba grupa, kas izstrādāja koncepciju par atskurbšanas telpu tiesisko statusu un prasībām šo telpu iekārtošanai, kuras darbības laikā tika izstrādāti trīs iespējamie risinājuma varianti, bet neviens no izstrādātajiem koncepcijas projektiem netika apstiprināts.

Tikai 2014. gadā Ministru kabinets uzdeva⁴⁹ VARAM sadarbībā ar Veselības ministriju, Iekšlietu ministriju un Tieslietu ministriju sagatavot un iesniegt informatīvo ziņojumu par sadarbības rezultātiem ar pašvaldībām par atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanu, par pašvaldību praksi minētā pakalpojuma sniegšanā un priekšlikumiem turpmākajai rīcībai šajā jomā.

Ar Ministru kabineta protokollēmumu⁵⁰ tika noteikts VARAM līdz katra gada 1. februārim izvērtēt pašvaldību iesniegtos valsts budžeta līdzekļu pieprasījumus par iepriekšējo gadu par faktiskajiem izdevumiem, kas radušies atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanā diennakts režīmā, sagatavot un noteiktā kārtībā iesniegt Ministru kabinetā rīkojuma projektu par līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem", lai daļēji segtu pašvaldību izdevumus līdz 15 *euro* apmērā par katru atskurbšanas telpā ievietoto personu un kopā ne vairāk kā 200 000 *euro* apmērā.

Līdzekļus neparedzētiem gadījumiem piešķir valsts pamatbudžeta apropriācijās neparedzētiem izdevumiem katastrofu un dabas stihiju seku novēršanai, to radīto zaudējumu kompensēšanai, valsts pārvaldes uzdevumu nodrošināšanai gadījumos, ja netiek izpildītas līgumsaistības un no sadarbības partnera tiek iekasēts vai ieturēts līgumsods vai procentu maksājums par saistību neizpildi, citiem neparedzētiem gadījumiem un valstiski īpaši nozīmīgiem pasākumiem⁵¹.

Kopš 2014. gada pašvaldībām daļējai atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanas izdevumu segšanai trīs gadu laikā ir piešķirti 548 053 *euro* (skatīt 6. tabulu).

6. tabula

Pašvaldībām piešķirtais finansējums daļējai atskurbināšanas pakalpojumu izdevumu segšanai par 2014., 2015. un 2016. gadu

Nr. p.k.	Pašvaldība	2014. gads ⁵² (euro)	2015. gads ⁵³ (euro)	2016. gads ⁵⁴ (euro)	Kopā (euro)
1	2	3	4	5	6=3+4+5
1.	Liepājas pilsētas dome	42 600	41 085	39 420	123 105
2.	Jelgavas pilsētas dome	34 470	33 585	34 635	102 690
3.	Daugavpils pilsētas dome	33 420	33 645	39 795	106 860
4.	Rīgas pilsētas dome	-	30 261	23 255	53 516
5.	Jūrmalas pilsētas dome	9615	10 170	9810	29 595
6.	Ogres novada dome	10 050	8070	-	18 120
7.	Ventspils pilsētas dome	5655	6420	7665	19 740
8.	Daugavpils novada dome	5160	5760	6390	17 310
9.	Balvu novada dome	3315	7365	10 080	20 760
10.	Preiļu novada dome	2895	4380	3915	11 190
11.	Rēzeknes pilsētas dome	2985	3180	3960	10 125
12.	Ludzas novada dome	-	5565	6810	12 375
13.	Talsu novada dome	1170	2430	1455	5055
14.	Dobeles novada dome	1470	1455	2448	5373
15.	Krāslavas novada dome	930	690	1005	2625
16.	Tukuma novada dome	-	1290	5640	6930
17.	Ikšķiles novada dome	-	102	51	153
18.	Olaines novada dome	-	51	196	247
19.	Ķekavas novada dome	-	-	427	427
20.	Ozolnieku novada dome	-	-	120	120
21.	Rēzeknes novada dome	-	-	210	210
22.	Salaspils novada dome	-	-	854	854
23.	Stopiņu novada dome	-	-	658	658
24.	Tērvetes novada dome	-	-	15	15
Kopā		153 735	195 504	198 814	548 053

Revīzijā konstatēts, ka joprojām nav noteiktas par atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanu atbildīgās institūcijas.

4.1. Vai atskurbināšanas pakalpojums pašvaldībās tiek nodrošināts vienādi?

Tā kā nav noteikts atskurbināšanas pakalpojuma normatīvais regulējums un sastāvs, atskurbināšanas pakalpojums pašvaldībās tiek nodrošināts dažādi, un tā sniegšanas apjoms un izmaksas dažādās pašvaldībās būtiski atšķiras.

Revīzijā konstatēts, ka valstī nav noteikts atskurbināšanas pakalpojuma normatīvais regulējums un sastāvs.

2016. gadā atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanā iesaistījās 33 pašvaldības, bet astoņas pašvaldības bija plānojušas organizēt atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanu 2017. gadā.

Revīzijā, izvērtējot VARAM veikto pētījumu, kā arī apkopojot 2015. un 2016. gadā sniegto informāciju par atskurbināšanas pakalpojuma organizēšanu pašvaldībās, konstatēts, ka atskurbināšanas pakalpojuma sniegšana notiek šādi:

- ⊙ **atskurbināšanas pakalpojumu organizē sadarbībā ar biedrību LSK** – Rīgas pilsētas pašvaldība, Salaspils, Ikšķiles, Ķekavas, Stopiņu, Olaines, Talsu, Balvu (sadarbības līgumi ar Alūksnes un Gulbenes novada pašvaldību), Preiļu (sadarbības līgums ar Līvānu novada pašvaldību), Ludzas (sadarbības līgumi ar Ciblas, Zilupes un Kārsavas novada pašvaldībām; atsevišķos gadījumos atskurbināšanas pakalpojums ir sniegts arī Rēzeknes pilsētas, Rēzeknes un Viļānu novada pašvaldībām) pašvaldība;
- ⊙ **atskurbtuve darbojas pašvaldības policijas telpās** – Tukuma novada, Jūrmalas, Liepājas, Ventspils un Jelgavas (sadarbības līgums ar Dobeles, Ozolnieku un Tērvetes novada pašvaldībām) pilsētas pašvaldība;
- ⊙ **atskurbināšanas pakalpojumu organizē sadarbībā ar slimnīcu** – Daugavpils (sadarbības līgumi ar Daugavpils un Krāslavas novada pašvaldībām) un Rēzeknes pilsētas pašvaldība.

Revīzijā konstatēts, ka sniegtā atskurbināšanas pakalpojuma sastāvs nav vienāds, piemēram:

- ⊙ Krāslavas novada pašvaldības noslēgtais līgums⁵⁵ ar SIA “Daugavpils reģionālā slimnīca” paredz kvalificētas neatliekamās narkoloģiskās palīdzības sniegšanu;
- ⊙ Ķekavas novada pašvaldības Reģionālās pašvaldības policijas noslēgtais līgums ar LSK paredz tikai patversmes pakalpojuma sniegšanu.

Revīzijā konstatēts, ka situācija pašvaldībās, saistībā ar samaksu par atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanu, ir dažāda, piemēram:

- ⊙ Balvu novada pašvaldība ir noslēgusi līgumu⁵⁶, kurā paredzēta konkrēta mēneša maksa (3376,88 euro mēnesī jeb 40 522,56 euro gadā neatkarīgi no atskurbšanas telpu noslogojuma);
- ⊙ Ludzas novada pašvaldība noslēgusi līgumu⁵⁷, kurā ir noteikta maksa par vienu stundu (2,78 euro) un galīgā samaksas summa veidojas atbilstoši klientu pavadītajam laikam atskurbšanas telpās;

- ⊙ Ķekavas novada pašvaldības Reģionālā pašvaldības policija ir noslēgusi līgumu⁵⁸, kurā ir noteikta maksa par vienu klientu (8,54 *euro*).

4.2. Vai VARAM pašvaldībām piešķirtā līdzfinansējuma apmērs ir pamatots?

Ministru kabineta rīkojumā noteiktais pašvaldībām kompensējамais izdevumu – līdz 15 *euro* par katru atskurbšanas telpā ievietoto personu – apmērs nav pamatots ar aprēķiniem.

VARAM, sākot ar 2015. gadu, ir uzdots⁵⁹ līdz katra gada 1. februārim izvērtēt pašvaldību iesniegtos valsts budžeta līdzekļu pieprasījumus par iepriekšējā gada faktiskajiem izdevumiem, kas radušies atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanā diennakts režīmā.

VARAM sagatavo un iesniedz Ministru kabinetā rīkojuma projektu par līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”, lai daļēji segtu pašvaldību izdevumus līdz 15 *euro* par katru atskurbšanas telpā ievietoto personu, bet kopā ne vairāk kā 200 000 *euro*.

Revīzijā noskaidrots⁶⁰, ka turpmāk izmaksājamās summas kopējais apmērs netiks ierobežots.

Revīzijā konstatēts, ka Ministru kabineta rīkojumā noteiktā pašvaldībām kompensējamo izdevumu – līdz 15 *euro* par katru atskurbšanas telpā ievietoto personu – apmērs nav pamatots ar aprēķiniem.

Saskaņā ar VARAM sniegto skaidrojumu⁶¹ par aprēķina pamatojumu:

- ⊙ VARAM, gatavojot ziņojumu⁶², apkopoja pieejamos datus par izdevumiem saistībā ar speciālo atskurbšanas telpu uzturēšanu pašvaldībās (uz 2012. un uz 2013. gadu), un konstatēja, ka izmaksas ir krasi atšķirīgas – no 4 *euro* Rīgas pilsētā (LSK nenodrošina atskurbšanas pakalpojumus diennakts režīmā, bet gan tikai nakts stundās) līdz 92 *euro* Jūrmalas pilsētā;
- ⊙ finansējums tika piešķirts, vadoties pēc atskurbšanas telpās ievietoto personu skaita, pieņemot, ka gada laikā atskurbšanas telpu pakalpojumus izmantotu apmēram 12 000 personu, tad šādas telpas gadā kopā varētu izmaksāt 420 000 *euro*;
- ⊙ ņemot vērā pašvaldību sniegtos datus, tika pieņemts, ka pašvaldības vidēji uz vienu personu tērētu 35 *euro*, no kuriem 15 *euro* tiktu kompensēti no valsts budžeta, ar nosacījumu, ka pakalpojums tiek nodrošināts diennakts režīmā.

4.3. Vai līdzfinansējuma piešķiršanas nosacījumi pašvaldībām ir skaidri un saprotami?

VARAM izvirzītā prasība par telpu esamību (“ja šādas telpas ir iekārtotas”) var maldināt pašvaldības, kuras nav izveidojušas savas atskurbtuves, bet atskurbināšanas pakalpojumu organizē, slēdzot līgumus par šī pakalpojuma nodrošināšanu, un tās, iespējams, neiesniedz kompensācijas pieprasījumu.

VARAM visām novadu un pilsētu pašvaldībām katra gada beigās ir nosūtījusi informatīvas vēstules⁶³ par iespēju iesniegt dokumentus daļējai izdevumu kompensēšanai par atskurbināšanas pakalpojuma nodrošināšanu diennakts režīmā.

Revīzijā konstatēts, ka VARAM sagatavotajās vēstulēs novadu un pilsētu pašvaldībām nav korekta informācija par tiesībām saņemt kompensāciju par atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanu. Piemēram, vēstulē⁶⁴ ir teikts: “[..] lūdzu sniegt informāciju, vai jūsu pašvaldībā ir iekārtotas speciālās atskurbšanas telpas personām, kas atrodas bezpalīdzīgā stāvoklī (..). Ja šādas telpas ir iekārtotas, lūdzu pašvaldības, kurām nepieciešams segt (..) izdevumus, kas radušies, sniedzot personām atskurbināšanas pakalpojumus diennakts režīmā, (..) iesniegt ministrijai pieprasījumu [..]”.

Revīzijā konstatēts, ka vairākas pašvaldības (skatīt 6. tabulu) ir saņēmušas kompensāciju daļējai atskurbināšanas pakalpojumu izmaksu segšanai, lai gan pašvaldībās nav iekārtotas speciālās atskurbšanas telpas, piemēram, Krāslavas, Ķekavas un Ikšķiles novada pašvaldība.

Ieteikums

VARAM sadarbībā ar Veselības ministriju, Iekšlietu ministriju, Tieslietu ministriju, Finanšu ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību izstrādāt normatīvo regulējumu, nosakot par atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanu atbildīgās institūcijas un finansēšanas kārtību, lai veicinātu atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanas sakārtošanu un pārtrauktu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”.

Ierosinājumi normatīvo aktu izstrādei un pilnveidei

Atskurbināšanas pakalpojuma normatīvais regulējums

Ministru kabinets ar protokollēmumu⁶⁵ ir uzdevis:

- ⊙ Veselības ministrijai sadarbībā ar Tieslietu ministriju, Iekšlietu ministriju, VARAM un Latvijas Pašvaldību savienību izstrādāt normatīvo aktu projektus par veselības pārbaudes apjomu pie personas ievietošanas atskurbtuvē un epidemioloģiskās drošības un higiēnas prasībām personu atskurbināšanas pakalpojumu nodrošināšanai un līdz 2017. gada 30. decembrim iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā;
- ⊙ Iekšlietu ministrijai līdz 2017. gada 30. decembrim izvērtēt nepieciešamību izdarīt grozījumus likumā “Par policiju”, lai precizētu policijas darbinieku (tajā skaitā pašvaldības policijas un ostas policijas darbinieku) kompetenci nogādāt atskurbtuvēs personas, kuras alkoholisko un citu apreibinošo vielu lietošanas rezultātā atrodas bezpalīdzības stāvoklī.

Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju⁶⁶ līdz 2018. gada februārim Ministru kabinetā nav izskatīti iepriekš minētie normatīvo aktu projekti.

Par esošo situāciju tiks informēts Ministru prezidents, aicinot atkārtoti aktualizēt protokollēmumā⁶⁷ noteikto uzdevumu izpildi.

Personu aizsardzības pret vardarbību nodrošināšana

Normatīvajos aktos noteikts:

- ⊙ ja pastāv tūlītēji draudi, ka persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu šajā mājoklī pastāvīgi dzīvojošas personas (turpmāk tekstā – aizsargājamā persona) dzīvībai, brīvībai vai veselībai, uz rakstveida pieteikuma pamata policija ir tiesīga pieņemt lēmumu, kas uzliek par pienākumu pilngadīgai personai, kura rada draudus, atstāt mājokli, kur pastāvīgi dzīvo aizsargājamā persona, neatgriezties un neuzturēties šajā mājoklī un tā tuvumā (turpmāk tekstā – policijas lēmums par nošķiršanu) tuvāk par lēmumā noteikto attālumu uz laiku līdz astoņām dienām no lēmuma pieņemšanas brīža. Policijas lēmumā par nošķiršanu var noteikt arī aizliegumu personai, kas rada draudus, kontaktēties ar aizsargājamo personu⁶⁸;
- ⊙ ja policijas darbinieks, izvērtējot vardarbības draudu risku, konstatē, ka pastāv tūlītēji draudi, viņš pieņem aizsargājamās personas vai tās likumiskā pārstāvja pieteikumu policijas lēmuma par nošķiršanu pieņemšanai⁶⁹;

- ☉ ja policijas darbinieks, izvērtējot vardarbības draudu risku, konstatē, ka nepastāv tūlītēji draudi un nav nepieciešams pieņemt policijas lēmumu par nošķiršanu, viņš informē aizsargājamo personu vai tās likumisko pārstāvi par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību⁷⁰.

Izvērtējot konkrēto regulējumu, aizsargājamo personu interesēs ir, lai aizsargājamā persona vai tās likumiskais pārstāvis par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiek informēts arī tad:

- ☉ ja tas ir atteicies iesniegt pieteikumu policijas lēmuma par nošķiršanu pieņemšanai;
- ☉ ja iespējamās aizsargājamās personas mājokļa adresē pēc policijas darbinieka ierašanās vairs nav sastopama apdraudējumu radījusī persona.

Normatīvie akti neparedz kārtību, kādā noformējama personu informēšana par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību. Vienkārša mutiska personu informēšana situācijā, kad persona jūtas apdraudēta, ko raksturo šīs personas baiļu, stresa un trauksmes sajūtas, tādēļ ir papildināma, piemēram, arī ar rakstveida informācijas nodošanu par personas tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Valsts kontroles ieskatā normatīvā regulējuma⁷¹ pilnveidošana varētu veicināt personu aizsardzību pret vardarbību.

Par konstatēto nepilnību normatīvajā regulējumā tiks informēta Tieslietu ministrija.

Ostu maksas izmantošana ar ostas darbību saistītās infrastruktūras attīstībai

Likumā⁷² noteikts, ka desmit procenti no tonnāžas, kanāla, mazo kuģu, enkura un kravas maksas tiek ieskaitīti pašvaldības speciālajā budžetā un izmantojami ar ostas darbību saistītās infrastruktūras attīstībai.

Normatīvajos aktos nav sniegta ostas infrastruktūras definīcija, kā arī nav noteikts, kādiem ar ostas darbību saistītās infrastruktūras attīstību saistītiem pasākumiem vai darbībām ir izmantojamas ostas maksas.

Valsts kontroles ieskatā, lai nodrošinātu vienotu izpratni par ostas maksu izlietojuma mērķi, Likumā par ostām ir nepieciešams definēt jēdzienu – *ostas infrastruktūra*.

Par konstatēto nepilnību normatīvajā regulējumā tiks informēta Satiksmes ministrija.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir iegūt pārliecību, ka laika posmā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 31. decembrim pašvaldību rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, ir efektīva, ekonomiska un atbilst normatīvo aktu prasībām.

Juridiskais pamatojums

Saskaņā ar Valsts kontroles likuma 2. pantu, Valsts kontroles 2016. gada darba plānu un Piektā revīzijas departamenta 2016. gada 5. decembra uzdevumu Nr. 2.4.1-47/2016, ir veikta likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, ir efektīva, ekonomiska un atbilst normatīvo aktu prasībām?”.

Revīziju uzdots veikt vecākajam valsts revidentam Jurim Vēverim, valsts revidentēm Annai Bāzei un Vinetai Miķelsonei, valsts revidentiem-juristiem Aleksandrai Bērziņai (līdz 2017. gada 22. martam) un Gintam Puriņam un valsts revidenta palīgam Danielam Cjaputam. Par revīzijas norisi ir atbildīgs Piektā revīzijas departamenta direktors Edgars Korčagins un sektora vadītāja Elita Andruce.

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

1. Revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.
2. Pašvaldība ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka revīzijas mērķis ir sasniegts un iegūtie pierādījumi ir pietiekami, atbilstoši un ticami.

Revīzija ir par laika posmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 31. decembrim, bet daži darījumi ir vērtēti arī ārpus revidējamā laika posma.

Revīzijas apjomā iekļautas:

- ⊙ pašvaldības kā likumā⁷³ noteiktās pašvaldību autonomās funkcijas – piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā – īstenotājas;

Revīzija ir par laika posmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 31. decembrim.

- ☉ VARAM kā atbildīgā institūcija par pašvaldībām piešķirtās kompensācijas daļējai atskurbināšanas pakalpojumu sniegšanas izdevumu segšanai.

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- ☉ analizētas ārējo normatīvo aktu prasības un identificētas obligātās prasības;
- ☉ vērtēti pašvaldību izdotie tiesību akti un saistošie noteikumi;
- ☉ vērtēti pašvaldību pastāvīgo komiteju un domes sēžu protokoli, domes lēmumi un sarakstes dokumenti;
- ☉ vērtēti izdevumus pamatojošie dokumenti un grāmatvedības uzskaites reģistri;
- ☉ veiktas intervijas un aptaujas ar pašvaldību un pašvaldību policijas atbildīgajām personām un Valsts policijas pilnvarotajām personām;
- ☉ iedzīvotāju aptaujas septiņās pašvaldībās.

Revīzijas grupas vadītājs,
vecākais valsts revidents

J. Vēveris

Revīzijas grupa:

Valsts revidente

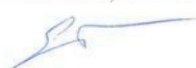
A. Bāze

Valsts revidente

V. Miķelsone

Valsts revidents-jurists

G. Puriņš

Valsts revidenta palīgs

D. Cjaputa

Pielikums

Iedzīvotāju aptaujas rezultātu apkopojums

Revīzijā tika aptaujāti septiņu pašvaldību – Ventspils pilsētas (653 respondenti), Krāslavas novada (264 respondenti), Cēsu novada (260 respondenti), Līvānu novada (202 respondenti), Inčukalna novada (143 respondenti), Pārgaujas novada (78 respondenti) un Apes novada (76 respondenti) – administratīvās teritorijas iedzīvotāji.

Aptaujās ir iegūti un analizēti dati par:

- ◆ informētību par pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām;
- ◆ apmierinātību ar pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu un uzticēšanos tai, kā arī galvenajiem iemesliem, kādēļ iedzīvotāji uzticas vai neuzticas Pašvaldības policijai;
- ◆ uzskatiem par pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu un attieksmi pret sabiedrisko kārtību un drošību un problēmām, tajā skaitā iedzīvotāju gatavību pašiem līdzdarboties sabiedriskās drošības un kārtības nodrošināšanā;
- ◆ sadarbību un atbalstu sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā.

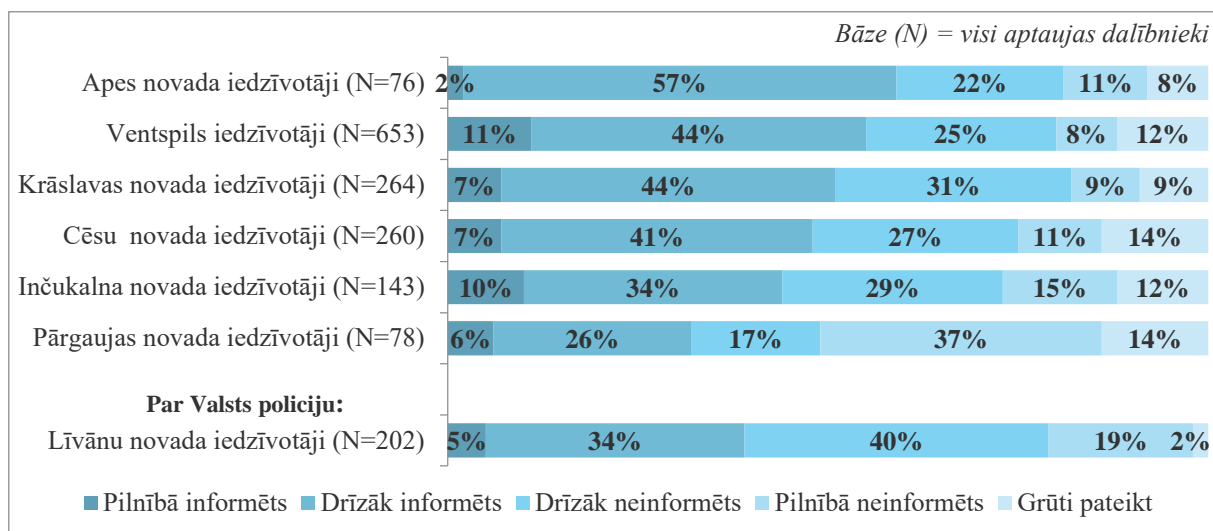
1. Informētība par pašvaldības policijas/ Valsts policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām

Aptaujā uzdotie jautājumi:

- ◆ *Cik lielā mērā par pašvaldības policijas/Valsts policijas darbu ir informēti iedzīvotāji?*
- ◆ *Vai iedzīvotāji ir informēti par iespējām iesniegt sūdzības par pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu?*
- ◆ *Kādu papildu informāciju vēlētos saņemt par pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu?*
- ◆ *Kāds ir piemērotākais veids, kādā iedzīvotājiem sniegt informāciju par pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu?*

Aptaujā iegūtie rezultāti:

- ⊙ Iedzīvotāju aptaujā, vērtējot savu informētību par pašvaldības policijas darbu (skatīt 1. attēlu), vairāk kā puse respondentu Apes novadā (59 %), Ventspils pilsētā (55 %) un Krāslavas novadā (51 %) jūtas pietiekami labi informēti par pašvaldības policijas darbu. Citās pašvaldībās iedzīvotāju skaits, kuri uzskata sevi par informētiem jautājumā par policijas darbu, ir mazāks par pusi. Salīdzinoši zemākais informētības līmenis vērojams Pārgaujas novadā, kur tikai 32 % respondentu savu informētību par pašvaldības policijas darbu vērtēja pozitīvi (54 % aptaujāto savu informētību raksturoja kā nepietiekamu), kā arī Līvānu novadā (runājot par Valsts policijas darbu), kur 39 % savu informētību vērtēja kā labu, savukārt 59 % – kā vāju.

1. attēls. Cik lielā mērā iedzīvotāji jūtas informēti par pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu?

- ☑ Nedaudz vairāk par pusi aptaujāto iedzīvotāju ir informēti par iespējām iesniegt sūdzības par pašvaldības policijas darbu – Ventspils pilsētā (53 %), Apes (53 %), Krāslavas (51 %) un Cēsu novadā (50 %). Pārējās pašvaldībās vairākums aptaujāto nav informēti šajā jautājumā. Par iespējām iesniegt sūdzības par pašvaldības policijas darbu Inčukalna novadā ir informēti 41 % respondentu (nav informēti – 53 %), Pārgaujas novadā ir informēti 23 % (nav informēti – 69 %), savukārt Līvānu novadā, par iespējām iesniegt sūdzības par Valsts policijas darbu, ir informēti 34 %, bet nav informēti 62 % respondentu.
- ☑ Aptaujā biežāk minētā interesējošā informācija par policijas darbību ir par:
  - ✓ apkaimē – pilsētā, pagastā, ciemā – notiekošo;
  - ✓ patiesu, atklātu, objektīvu informāciju;
  - ✓ iedzīvotāju drošības jautājumiem;
  - ✓ to, kur meklēt palīdzību, kā rīkoties, kā sasniegt policiju nepieciešamības gadījumā.
- ☑ Visās pašvaldībās vairāk nekā 60 % iedzīvotāju informāciju par policijas darbu vislabprātāk saņemtu plašsaziņas līdzekļos (TV, radio, internets, prese). Ievērojami mazāks ir to respondentu skaits (mazāks par 25 %), kurus interesētu informatīvie materiāli (bukleti) par policijas darbu vai policijas rīkoti informatīvie pasākumi.

2. Uzticēšanās pašvaldības policijai / Valsts policijai un apmierinātība ar tās darbu

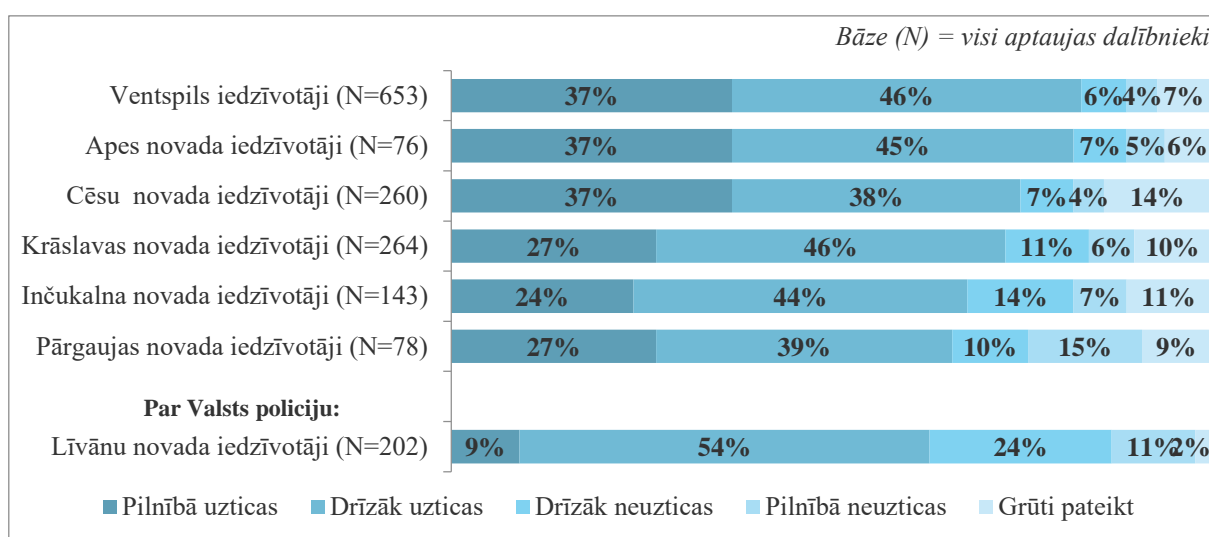
Aptaujā uzdotie jautājumi:

- ◆ *Vai iedzīvotāji uzticas pašvaldības policijai/Valsts policijai un kāds tam ir iemesls?*
- ◆ *Cik lielā mērā iedzīvotāji jūtas apmierināti par pašvaldības policijas / Valsts policijas?*
- ◆ *Vai iedzīvotāji ir saskārušies ar kukuļņemšanu pašvaldības policijas / Valsts policijas darbā?*
- ◆ *Vai iedzīvotāji pazīst savu pašvaldības policistu/Valsts policistu, kas veic savus uzdevumus to dzīvesvietas apkaimē?*

- ◆ Kad iedzīvotājiem pēdējoreiz ir bijusi tieša saskarsme ar pašvaldības policijas (Valsts policijas) amatpersonu un kā tā izpaudās?

Aptaujā iegūtie rezultāti:

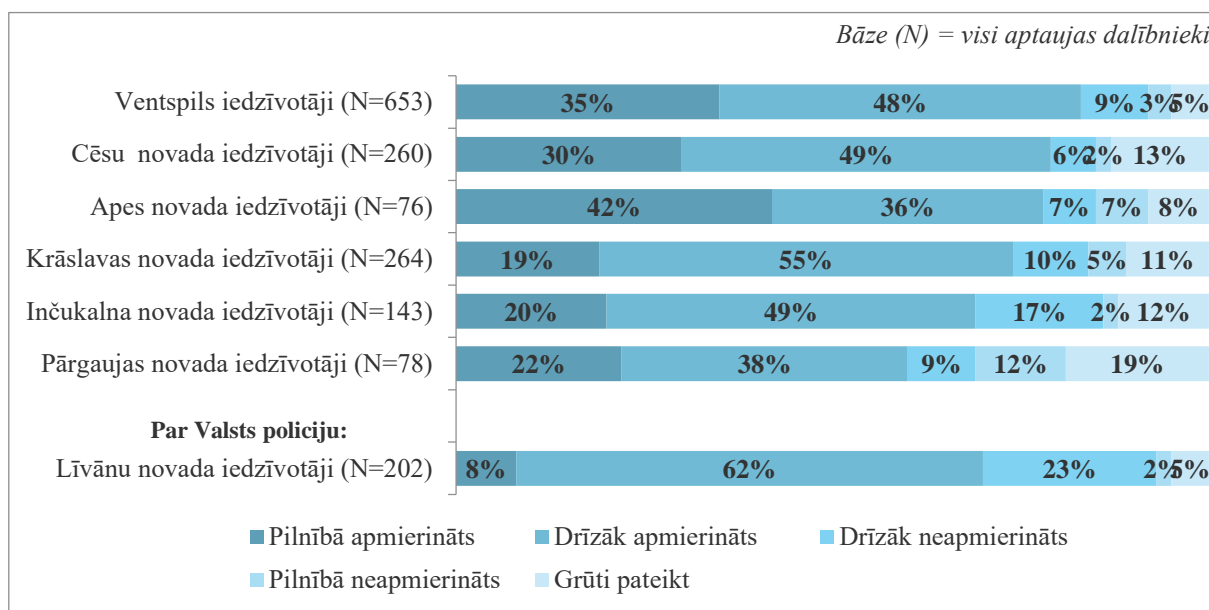
- ⊙ Saskaņā ar iedzīvotāju aptaujas rezultātiem (skatīt 2. attēlu) visās pašvaldībās vairākums (virs 60 %) respondentu kopumā uzticas policijai:
  - ✓ augsts uzticēšanās līmenis pašvaldības policijai ir Ventspils pilsētas un Apes novada pašvaldībās (pašvaldības policijai uzticas vairāk nekā 80 % respondentu). Nedaudz mazāks respondentu skaits pašvaldības policijai uzticas Cēsu (75 %), Krāslavas (73 %), Inčukalna (68 %) un Pārgaujas (66 %) novadā;
  - ✓ nedaudz atturīgāka attieksme vērojama par Valsts policiju Līvānu novadā, kur policijai kopumā uzticas 63 %, bet neuzticas – 35 % respondentu.

2. attēls. Cik lielā mērā iedzīvotāji uzticas pašvaldības policijai / Valsts policijai?

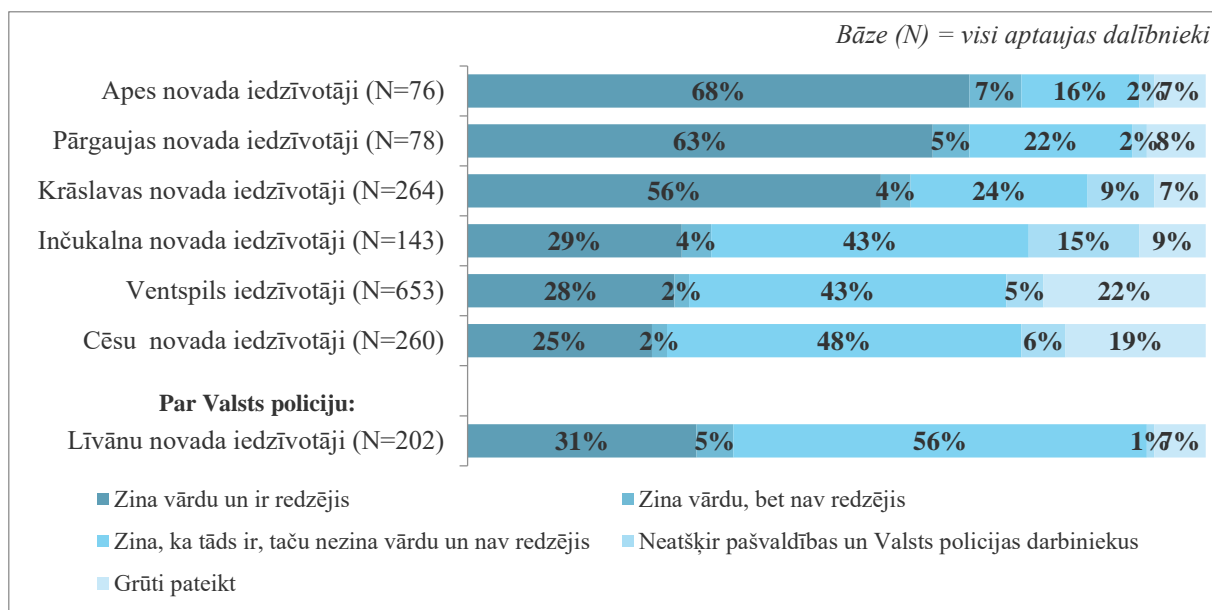
- ⊙ Respondenti, kuri atbildēja, ka drīzāk vai pilnībā uzticas policijai, kā uzticēšanās iemeslu visbiežāk minēja, ka:
  - ✓ policija strādā, veic savu darbu un pienākumus, nodrošina kārtību;
  - ✓ tiem nav iemesla, pamata neuzticēties, nav negatīvas pieredzes;
  - ✓ policija rada drošības sajūtu, aizstāv, palīdz.
- ⊙ Respondenti, kuri atbildēja, ka drīzāk vai nemaz neuzticas policijai, kā neuzticēšanās iemeslu visbiežāk minēja, ka:
  - ✓ negatīva personīgā pieredze (salīdzinoši biežāk to minēja Līvānu novadā par Valsts policiju);
  - ✓ neredz pašvaldības policistus, slikti strādā, neko nedara (salīdzinoši biežāk minēja Krāslavas novada iedzīvotāji);
  - ✓ policisti nav godīgi, godprātīgi, nerīkojas likumīgi;
  - ✓ neieinteresētība un vienaldzība no policijas darbinieku puses.

- ☉ Aptaujas rezultāti par iedzīvotāju apmierinātību ar pašvaldības policijas darbu (skatīt 3. attēlu) ir līdzīgi rezultātiem par uzticēšanos pašvaldības policijai – visās pašvaldībās vairākums (60 %) respondentu kopumā ir apmierināti ar policijas darbu:
  - ✓ Ventspils pilsētā, kā arī Cēsu un Apes novada pašvaldībās ar pašvaldības policijas darbu ir apmierināti vairāk nekā 75 % respondentu. Nedaudz atturīgāk pašvaldības policijas darbs tika vērtēts Krāslavas (pozitīvi to vērtēja 74 % respondentu), Inčukalna (69 %) un Pārgaujas (60 %) novadā. Kritisko vērtējumu īpatsvars nevienā pašvaldībā nerasniedza 25 % robežu, Cēsu novadā kritisku vērtējumu sniedza mazāk par 10 %;
  - ✓ arī Līvānu novadā, vērtējot Valsts policiju, policijas darbs apmierina vairāk nekā 70 % respondentu. Kritisku viedokli sniedza 25 % respondentu.

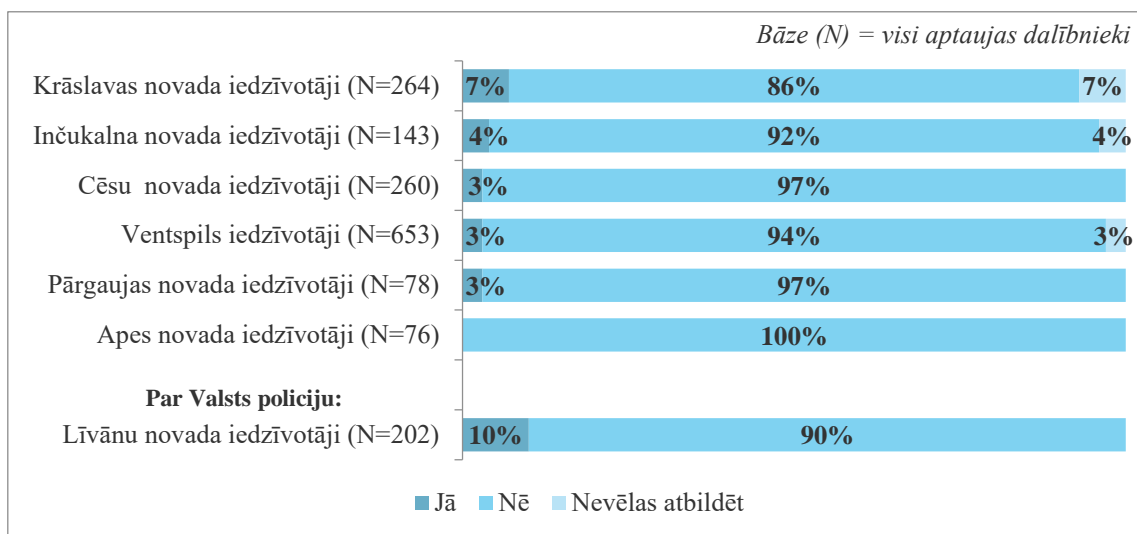
3. attēls. Cik lielā mērā iedzīvotāji jūtas apmierināti ar pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu?

- ☉ Savu pašvaldības policistu, kas veic uzdevumus dzīvesvietas apkaimē, pazīst (zina vārdu un ir redzējis) vairākums aptaujāto Apes (68 %), Pārgaujas (63 %) un Krāslavas (56 %) novada iedzīvotāju. Ventspilī, Inčukalna, Cēsu un Līvānu novadā policistu, kas veic uzdevumus dzīvesvietas apkaimē, pazīst 25 % – 31 % aptaujas dalībnieku (skatīt 4. attēlu).

4. attēls. Vai pazīstat savu pašvaldības policistu / Valsts policistu, kas veic savus uzdevumus Jūsu apkaimē?

- ⊙ Saskaņā ar aptauju tikai Ventspils pilsētā un Līvānu novadā tieša saskarsme ar policijas amatpersonu ir bijusi vairākumam respondentu (attiecīgi 63 % un 60 %). Pārējās pašvaldībās tiešas saskarsmes pieredze ar policijas amatpersonu ir bijusi mazāk par pusi respondentu:
  - ✓ Krāslavas novadā – 48 %;
  - ✓ Cēsu novadā – 43 %;
  - ✓ Inčukalna un Pārgaujas novadā – 36 %;
  - ✓ Apes novadā – 33 % respondentu.
- ⊙ Pēdējā gada laikā saskarsme ar policiju visbiežāk bijusi aptaujātajiem Ventspils pilsētas (37 %), Līvānu novada (28 %) un Krāslavas novada (27 %) iedzīvotājiem. Pārējās pašvaldībās saskarsmes pieredze ar policijas amatpersonu bija mazāk nekā 20 % aptaujas dalībnieku.
- ⊙ Respondenti, kuriem ir bijusi saskarsmes pieredze ar pašvaldības policijas amatpersonu, tika lūgti precizēt, kā tā izpaudās. Biežāk minētās atbildes:
  - ✓ respondents bija cietušais;
  - ✓ ar respondentu tika veiktas profilaktiskas pārrunas;
  - ✓ respondentam tika piemērots administratīvais sods.
- ⊙ Ar koruptīvām darbībām, kukuļņemšanu policijas darbā ir saskārušies 10 % Līvānu novada respondentu, runājot par Valsts policiju. Pašvaldības policijas darbā ar korupciju (7 % gadījumu) saskārušies Krāslavas novada respondenti. Ventspils pilsētā, kā arī Inčukalna, Cēsu un Pārgaujas novadā ar kukuļņemšanu pašvaldības policijas darbā ir saskārušies 3 % – 4 % respondentu. Apes novadā neviens no respondentiem nav saskāries ar koruptīvām darbībām saskarsmē ar pašvaldības policiju (skatīt 5. attēlu).

5. attēls. Saskarsme ar kukuļņemšanu pašvaldības policijas / Valsts policijas darbā.

3. Uzskati par pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu un attieksme pret sabiedrisko kārtību un drošību un problēmām

Aptaujā uzdotie jautājumi:

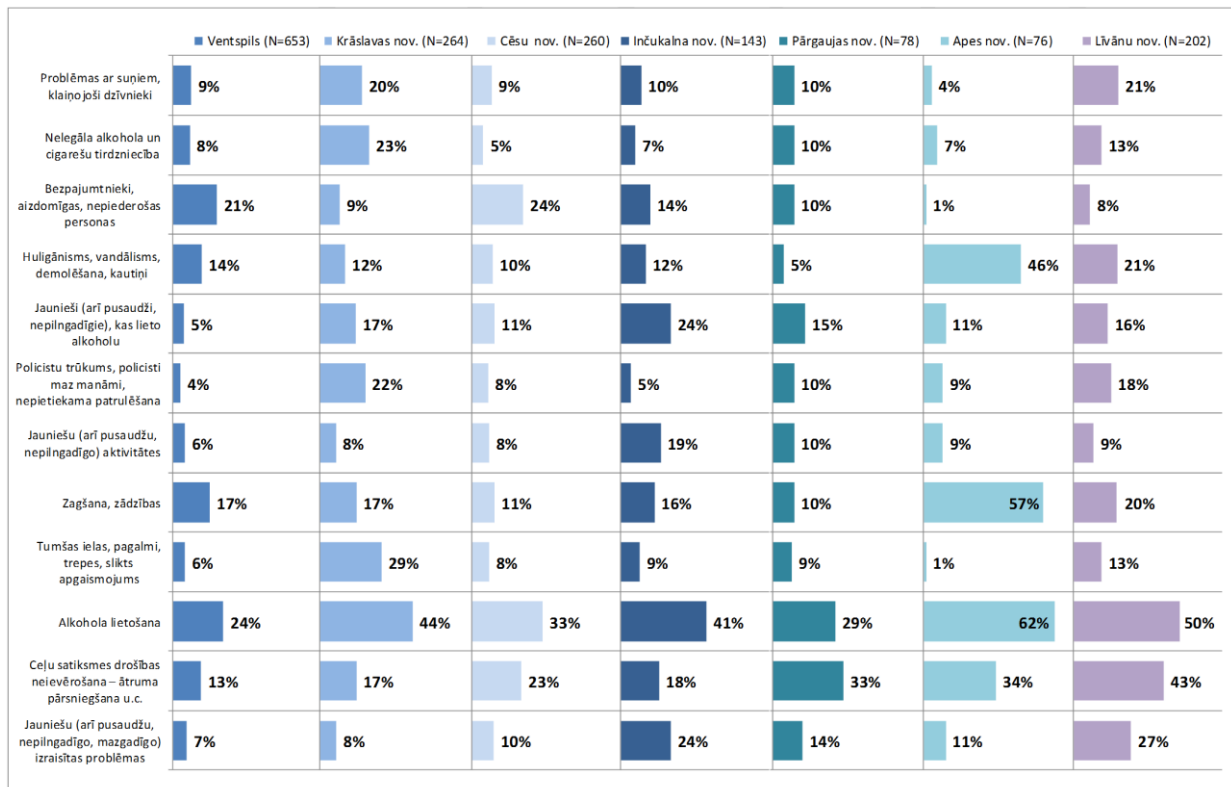
- ◆ *Jūsaprāt, kas ir piecas nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas pašvaldībā?*
- ◆ *Vai piekrītat apgalvojumam, ka:*
  - ◆ *Ja vien iespējams, iedzīvotāji izvairās vērsties pašvaldības policijā / Valsts policijā*
  - ◆ *Ikvienam iedzīvotājam pašam aktīvi jāiesaistās savas dzīves vietas drošības problēmu risināšanā*
  - ◆ *Iedzīvotāji jūtas drošāk, ja ikdienā redz pašvaldības policiju / Valsts policiju patrulējam savā apkaimē*
  - ◆ *Iedzīvotāji regulāri redz pašvaldības policijas / Valsts policijas darbiniekus, kas pilda savus pienākumus*
  - ◆ *Pašvaldības policija / Valsts policija risina arī mazus, sīkus likumpārkāpumus*
  - ◆ *Pašvaldības policija / Valsts policija ir viegli pieejama un sasniedzama*
  - ◆ *Iedzīvotāji savā pašvaldībā jūtas droši*
  - ◆ *Pašvaldības policija / Valsts policija ir labi informēta par drošības problēmām, kas uztrauc vietējos iedzīvotājus*
  - ◆ *Iedzīvotāji ir labi informēti par pašvaldības policijas / Valsts policijas darbu, kas pēdējā gada laikā veikts, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību un drošību pašvaldībā*
  - ◆ *Sabiedriskā kārtība pašvaldībā ir pilnībā nodrošināta*
  - ◆ *Pašvaldības policija / Valsts policija sekmīgi risina tās drošības problēmas, kas uztrauc vietējos iedzīvotājus*
  - ◆ *Pašvaldības policija / Valsts policija iesaista iedzīvotājus dažādu drošības problēmu risināšanā*
- ◆ *Vai iedzīvotāji ir personīgi gatavi līdzdarboties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā savā dzīves vietā?*
- ◆ *Kas ir galvenie iemesli, kādēļ iedzīvotāji nebūtu gatavi līdzdarboties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā savā dzīves vietā?*

◆ Ko iedzīvotāji personīgi būtu gatavi darīt personīgās drošības uzlabošanai?

Aptaujā iegūtie rezultāti:

- ☉ Respondentu skatījumā aktuālākās sabiedriskās kārtības problēmas viņu dzīvesvietā/ apkaimē ir alkohola lietošana, jauniešu (arī pusaudžu, nepilngadīgo, mazgadīgo) aktivitātes un izraisītas problēmas, bezpajumtnieki, aizdomīgas un nepiederošas personas, zādzības, narkotiku lietošana, huligānisms, vandālisms, demolēšana un kautiņi, ceļu satiksmes drošības prasību neievērošana u.c. (skatīt 6. attēlu).

6. attēls. Nozīmīgākās sabiedriskās kārtības problēmas aptaujāto iedzīvotāju vērtējumā.

- ☉ Saistībā ar vēlmi līdzdarboties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā dzīves vietā tikai Pārgaujas novadā un Ventspils pilsētā lielākā daļa (attiecīgi 65 % un 53 %) aptaujāto iedzīvotāju apgalvoja, ka būtu gatavi līdzdarboties. Pārējās pašvaldībās šādu respondentu skaits bija mazāks par pusi. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā dzīves vietā būtu gatavi līdzdarboties 48 % Līvānu novada, 46 % Cēsu novada, 42 % Krāslavas novada, 41 % Inčukalna novada un 38 % Apes novada respondenti.
- ☉ Respondenti, kuri būtu gatavi līdzdarboties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā dzīves vietā, visbiežāk būtu gatavi veikt šādas darbības:
  - ✓ pieskatītu kaimiņa īpašumu viņa prombūtnē;
  - ✓ piedalītos talkās, sakoptu apkārtni;
  - ✓ ziņotu pašvaldības policijai par svešām, nepiederošām personām un transporta līdzekļiem savā dzīvesvietā.

- ☉ Starp biežāk minētajiem iemesliem, kādēļ respondenti nebūtu gatavi līdzdarboties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā dzīves vietā, minēti:
  - ✓ uzskata sevi par vecu, lai iesaistītos;
  - ✓ tas ir pašvaldības policijas (Valsts policijas) darbs / katram jā dara savs darbs;
  - ✓ nav laika, ir pārāk aizņemts, noslogots;
  - ✓ uzskata sevi par nepiemērotu šim pienākumam;
  - ✓ neatbilst veselības stāvoklis.
- ☉ Aptaujā iedzīvotāju vērtējumam tika piedāvāti 12 apgalvojumi par dažādiem pašvaldības policijas / Valsts policijas darba un sabiedriskās kārtības aspektiem. Visās aptaujā iekļautajās pašvaldībās vairākums respondentu piekrita šādiem vispārējiem apgalvojumiem:
  - ✓ **Savā dzīves vietā es jūtos droši** – visās pašvaldībās apgalvojumam piekrita vairāk nekā 75 % respondentu. Kritisko vērtējumu īpatsvars nevienā pašvaldībā nesasniedza 20 %;
  - ✓ **Ikvienam iedzīvotājam pašam aktīvi jāiesaistās savas dzīves vietas drošības problēmu risināšanā** – visās pašvaldībās apgalvojumam piekrita vairāk nekā 70 % respondentu. Kritisko vērtējumu īpatsvars nevienā pašvaldībā nesasniedza 20 %;
  - ✓ **Sabiedriskā kārtība manā dzīves vietā/apkaimē ir pilnībā nodrošināta** – apgalvojumam piekrita vairāk nekā 75 % respondentu Ventspils pilsētā, Apes, Pārgaujas, Cēsu un Krāslavas novadā. Atturīgāka attieksme vērojama Inčukalna (piekrita 60 %, nepiekrita 23 % respondentu) un Līvānu (piekrita 57 %, nepiekrita 37 % respondentu) novadu iedzīvotāju vidū.
- ☉ Visās pašvaldībās lielākā daļa respondentu piekrita arī šādiem apgalvojumiem:
  - ✓ **Pašvaldības policija (Līvānu novadā – Valsts policija) ir viegli pieejama un sasniedzama** – Ventspils pilsētā, Apes, Krāslavas, Cēsu, kā arī Līvānu (par Valsts policiju) novadā izteikumam piekrita vairāk nekā 66 % respondentu. Nedaudz retāk apgalvojumam piekrita Pārgaujas (60 %) un Inčukalna (59 %) novada respondenti. Kritisko vērtējumu īpatsvars nevienā pašvaldībā nesasniedza 25 % robežu;
  - ✓ **Es jūtos drošāk, ja ikdienā redzu pašvaldības policiju (Līvānu novadā – Valsts policiju) patrulējam savā apkaimē** – Ventspils pilsētā, Krāslavas, Cēsu, Inčukalna, kā arī Līvānu (par Valsts policiju) novadā apgalvojumam piekrita vairāk nekā 66 % respondentu. Salīdzinoši atturīgāka attieksme vērojama Apes novadā, kur izteikumam piekrita 54 %, bet nepiekrita 37 % respondentu;
  - ✓ **Savā apkaimē es regulāri redzu pašvaldības policijas (Līvānu novadā – Valsts policijas) darbiniekus, kas pilda savus pienākumus** – Ventspils pilsētā, Inčukalna un Cēsu, novadā apgalvojumam piekrita vairāk nekā 66 % respondentu. Arī Pārgaujas, Krāslavas un Līvānu novadā izteikumam piekrita vairāk nekā 60 % respondentu. Salīdzinoši atturīgāka attieksme vērojama Apes novadā, kur apgalvojumam piekrita 54 %, bet nepiekrita 42 % respondentu.
- ☉ Visās pašvaldībās iedzīvotāji biežāk piekrita nekā nepiekrita šādiem apgalvojumiem:
  - ✓ **Manā dzīves vietā pašvaldības policija (Līvānu novadā – Valsts policija) risina arī mazus, sīkus likumpārkāpumus** – Ventspils pilsētā, Apes un Krāslavas novadā izteikumam piekrita vairāk nekā 70 % respondentu. Salīdzinoši atturīgāka attieksme vērojama Pārgaujas novadā (piekrita 45 %, nepiekrita 26 %), kā arī Līvānu novadā (par Valsts policiju), kur apgalvojumam piekrita 57 %, bet nepiekrita 37 % respondentu;

- ✓ **Manā dzīves vietā pašvaldības policija (Līvānu novadā – Valsts policija) sekmīgi risina tās drošības problēmas, kas uztrauc vietējos iedzīvotājus** – Ventspils pilsētā, Apes, Cēsu un Krāslavas novadā izteikumam piekrita vairāk nekā 66 % respondentu. Retāk apgalvojumam piekrita respondenti Pārgaujas novadā (piekrita 38 %, nepiekrita 24 %). Līvānu novadā, vērtējot Valsts policiju, respondentu domas dalījās – apgalvojumam piekrita 41 %, bet nepiekrita 40 % respondentu;
- ✓ **Manā dzīves vietā pašvaldības policija (Līvānu novadā – Valsts policija) ir labi informēta par drošības problēmām, kas uztrauc vietējos iedzīvotājus** – Ventspils pilsētā, Apes, Krāslavas un Cēsu novadā izteikumam piekrita vairākums respondentu. Vairāk nekā 40 % gadījumu apgalvojumam piekrita arī Pārgaujas, Inčukalna un Līvānu novadu respondenti. Respondentu skaits, kuri izteikumam nepiekrita, vienīgi Līvānu novadā pārsniedza 20 % robežu.
- ☺ Salīdzinoši atturīgāk vērtētie apgalvojumi:
  - ✓ **Ja vien iespējams, es izvairos vērsties pašvaldības policijā (Līvānu novadā – Valsts policijā)** – Apes, Krāslavas un Līvānu novadā izteikumam piekrita vairākums respondentu. Arī Pārgaujas un Cēsu novadā respondenti apgalvojumam biežāk piekrita nekā nepiekrita. Respondenti Ventspils pilsētā un Inčukalna novadā apgalvojumam biežāk nepiekrita (abās pašvaldībās – 48 %);
  - ✓ **Esmu labi informēts par pašvaldības policijas (Līvānu novadā – Valsts policijas) darbu, kas pēdējā gada laikā veikts, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību un drošību manas dzīves vietas apkaimē** – vienīgā pašvaldība, kurā vairākums (72 %) respondentu piekrita apgalvojumam, ir Apes novads. Ventspils pilsētā, Cēsu un Inčukalna novadā respondenti izteikumam biežāk piekrita nekā nepiekrita. Respondentu viedokļi līdzīgi dalījās Krāslavas novadā. Pārgaujas un Līvānu novadā vairākums respondentu apgalvojumam nepiekrita;
  - ✓ **Manā dzīves vietā pašvaldības policija (Līvānu novadā – Valsts policija) iesaista iedzīvotājus dažādu drošības problēmu risināšanā** – vienīgā pašvaldība, kurā vairākums (66 %) respondentu piekrita apgalvojumam, ir Apes novads. Ventspils pilsētā un Krāslavas novadā respondenti izteikumam biežāk piekrita nekā nepiekrita, savukārt Cēsu, Pārgaujas un Inčukalna novadā – biežāk nepiekrita nekā piekrita. Līvānu novadā, vērtējot Valsts policiju, vairākums respondentu nepiekrita šim apgalvojumam.

Atsauces

- ¹ Likuma "Par policiju" 19. panta trešā daļa.
- ² Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumu Nr. 1644 "Kārtība, kādā pieprasa un izlieto budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" līdzekļus" 3. punkts.
- ³ Revīzijā apkopotā informācija par darbinieku skaitu pašvaldību policijās 2016. gada decembrī.
- ⁴ Valsts policijas 11.04.2017. vēstule "Valsts policijas Kārtības policijas amatpersonu skaits 2016. gada 31. decembrī".
- ⁵ Nacionālās drošības likuma 17. panta 1. punkts.
- ⁶ Likuma "Par pašvaldībām" 15. panta pirmās daļas 12. punkts.
- ⁷ Likuma "Par policiju" 19. panta pirmā un otrā daļa.
- ⁸ Likuma "Par policiju" 19. panta pirmā daļa.
- ⁹ Likuma "Par policiju" 19. panta trešā daļa.
- ¹⁰ Rēzeknes pilsētas domes Administratīvās inspekcijas nolikuma (apstiprināts ar Rēzeknes pilsētas domes 11.07.2014. lēmumu Nr. 672) 8. punkts.
- ¹¹ Centrālās statistikas pārvaldes dati 31.12.2016. http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__sabkart/SK0021.px/?rxid= (resurss skatīts 10.08.2017.).
- ¹² Likuma "Par pašvaldībām" 3. pants.
- ¹³ SIA "Latvijas Fakti" Sabiedriskās domas pētījums par pašvaldību policijas (valsts policijas) darbu (iepirkuma identifikācijas numurs LRVK 2017/5 ESF).
- ¹⁴ Rēzeknes pilsētas un Baldones, Dagdas, Ķekavas, Pāvilostas un Smiltenes novada pašvaldība.
- ¹⁵ Ventpils pilsētas un Apes, Cēsu, Krāslavas, Līvānu, Pārgaujas un Inčukalna novada pašvaldība.
- ¹⁶ Rēzeknes pilsētas un Apes, Baldones, Ķekavas, Ikšķiles, Inčukalna un Pāvilostas novada pašvaldības.
- ¹⁷ Rēzeknes pilsētas un Amatas, Baldones, Dagdas, Pāvilostas, Smiltenes, Ķekavas un Ikšķiles novada pašvaldības.
- ¹⁸ Ventpils pilsētas un Apes, Cēsu, Krāslavas, Līvānu, Pārgaujas un Inčukalna novada pašvaldība.
- ¹⁹ I. Bērziņa-Ručere, I. Avota, N. Grūbis, M. Tošovskis. Uz sabiedrību vērsts policijas darbs Latvijā 2009.–2012. Pieredze un nākamie soļi. Valsts policija, 2012. – 45. lpp.
- ²⁰ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta sestā un desmitā daļa.
- ²¹ Ministru kabineta 05.05.2010. noteikumu Nr. 413 "Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem" 3. punkts.
- ²² Valsts policijas darba efektivitātes vērtēšanas kritēriji: Valsts policijas pasūtītā pētnieciskā projekta pirmā posma materiāli. Rīga: Latvijas Policijas akadēmija, 2008.
- ²³ Baldones, Cēsu, Ikšķiles, Inčukalna, Ķekavas un Pāvilostas novada pašvaldības un Ventpils pilsētas pašvaldība.
- ²⁴ Amatas, Apes, Baldones, Cēsu, Dagdas, Ikšķiles, Inčukalna, Krāslavas, Ķekavas, Līvānu, Pārgaujas, un Smiltenes novada pašvaldība un Rēzeknes pilsētas pašvaldība.
- ²⁵ Likuma "Par policiju" 19. panta otrās daļas 6. punkts.
- ²⁶ Ministru kabineta 22.03.2012. noteikumu Nr. 190 "Noteikumi par notikumu reģistrēšanas kārtību un policijas reaģēšanas laiku" 9. punkts.
- ²⁷ Ventpils pilsētas, Baldones, Cēsu, Ķekavas, Inčukalna, Ikšķiles un Smiltenes novada pašvaldība.
- ²⁸ Apes, Krāslavas, Pārgaujas un Pāvilostas novada pašvaldība.
- ²⁹ Ventpils pilsētas un Apes, Baldones, Cēsu, Krāslavas, Ķekavas, Pārgaujas, Pāvilostas, Smiltenes, Ikšķiles un Inčukalna novada pašvaldība.
- ³⁰ Likuma "Par policiju" 19. panta otrā daļa.
- ³¹ Likuma "Par policiju" 19. panta otrā daļa.
- ³² Likuma "Par policiju" 19. panta trešā daļa.
- ³³ Likuma "Par policiju" 12. panta pirmās daļas 4. punkts.
- ³⁴ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 35. panta trešā daļa.
- ³⁵ Likuma "Par policiju" 19. panta otrā daļa.
- ³⁶ Likuma par ostām 14. panta pirmā un otrā daļa.
- ³⁷ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. panta 1. punkts.
- ³⁸ Likuma "Par pašvaldību budžetiem" 2. pants.
- ³⁹ Valsts kasē iesniegtie pašvaldību pārskati par budžeta izpildi 2015. un 2016. gadā: https://e2.kase.gov.lv/pub5.5_pasv/code/pub.php?module=pub (resurss skatīts 10.08.2017.).
- ⁴⁰ Baldones novada pašvaldības 23.12.2014. Pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līguma Nr. 21-22/14/181 5.4. apakšpunkts, Ikšķiles novada pašvaldības 30.12.2014. Pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līguma Nr. 21-24/14/5 5.4. apakšpunkts, Ikšķiles novada pašvaldības 23.12.2015. Pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līguma Nr. 21-25/16/6 5.4. apakšpunkts, Inčukalna novada pašvaldības 24.03.2014. Pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līguma Nr. 21-24/14/2 5.4. apakšpunkts, Inčukalna novada pašvaldības 30.03.2015. Pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līguma Nr. 21-24/15/5 5.4. apakšpunkts.
- ⁴¹ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmā daļa (redakcija līdz 31.12.2015.).

- ⁴² Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87. panta pirmā daļa.
- ⁴³ Pētījums "Pašvaldību uzņēmumu darbība preču un pakalpojumu tirgū un tās ietekmes uz konkurences vidi novērtējums". SIA "Deloitte Latvia", Rīga, 2013.
- ⁴⁴ Konkurences novērtēšanas vadlīnijas valsts un pašvaldību lēmumu pieņēmējiem. Konkurences padome. Rīga, 2015., 6. lpp. Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/lv/normativie-akti/citi-normativie-akti> (resurss skatīts 22.09.2017.).
- ⁴⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta otrā un ceturtnā daļa.
- ⁴⁶ Ar Ministru kabineta 22.11.2010. rīkojumu Nr. 676 "Par Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas likvidācijas nodrošināšanu" Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija tika likvidēta, pievienojot to Vides ministrijai.
- ⁴⁷ Ministru prezidenta 17.11.2004. rezolūcija Nr.20/J-3588-jur.
- ⁴⁸ Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra 07.06.2005. rīkojums Nr. 2-02/4-3 "Par darba grupas izveidi".
- ⁴⁹ Ministru kabineta 16.12.2014. protokollēmums Nr. 71, 54. § Informatīvais ziņojums "Par atskurbšanas telpu tiesisko statusu un pašvaldību labās prakses iniciatīvām atskurbšanas telpu nodrošināšanā".
- ⁵⁰ Ministru kabineta 16.12.2014. protokollēmums Nr. 71, 54. § Informatīvais ziņojums "Par atskurbšanas telpu tiesisko statusu un pašvaldību labās prakses iniciatīvām atskurbšanas telpu nodrošināšanā".
- ⁵¹ Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumu Nr. 1644 "Kārtība, kādā pieprasa un izlieto budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" līdzekļus" 3. punkts.
- ⁵² Ministru kabineta rīkojums 18.02.2015. rīkojums Nr. 81 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ⁵³ Ministru kabineta rīkojums 01.03.2016. rīkojums Nr. 158 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ⁵⁴ Ministru kabineta rīkojums 28.03.2017. rīkojums Nr. 156 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ⁵⁵ Krāslavas novada pašvaldības un SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" 10.10.2012. līguma Nr. 1.1.-12.1/2012/245s, 1. punkts.
- ⁵⁶ Balvu novada pašvaldības 2014. gada 30. decembra Pakalpojuma līguma Nr. 668 (atskurbtuves darbības nodrošināšana) 3.1. un 3.2. punkti.
- ⁵⁷ Ludzas novada pašvaldības 2015. gada 17. februāra Līguma Nr. I-23/2015 (atskurbtuves darbības nodrošināšana) 3.1. punkts.
- ⁵⁸ 2015. gada 22. decembra Līgums par sociālo pakalpojumu.
- ⁵⁹ Ministru kabineta 16.12.2014. protokollēmums Nr. 71, 54. § Informatīvais ziņojums "Par atskurbšanas telpu tiesisko statusu un pašvaldību labās prakses iniciatīvām atskurbšanas telpu nodrošināšanā".
- ⁶⁰ Valsts kontroles 17.08.2017. intervijas protokols.
- ⁶¹ VARAM Pašvaldību departamenta Pašvaldību attīstības nodaļas vadītājas 29.08.2017. e-pasta vēstule.
- ⁶² Ministru kabineta 16.12.2014. protokollēmums Nr. 71, 54. § Informatīvais ziņojums "Par atskurbšanas telpu tiesisko statusu un pašvaldību labās prakses iniciatīvām atskurbšanas telpu nodrošināšanā".
- ⁶³ VARAM 29.12.2015. vēstule Nr.17.18-1e/10622 "Par līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", VARAM 28.12.2016. vēstule Nr. 18.18-1e/9700 "Par līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ⁶⁴ VARAM 28.12.2016. vēstule Nr. 18.18-1e/9700 "Par līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ⁶⁵ Ministru kabineta 09.08.2016. protokollēmums Nr. 39, 41. § Informatīvais ziņojums "Par sadarbības rezultātiem ar pašvaldībām par atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanu, par pašvaldību praksi minētā pakalpojuma sniegšanā un priekšlikumiem turpmākai rīcībai šajā jomā".
- ⁶⁶ Ministru kabineta darba kārtības/protokoli: <http://tap.mk.gov.lv/mk/mksedes/saraksts/> (resurss skatīts 20.02.2018.).
- ⁶⁷ Ministru kabineta 09.08.2016. protokollēmums Nr. 39, 41. § Informatīvais ziņojums "Par sadarbības rezultātiem ar pašvaldībām par atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanu, par pašvaldību praksi minētā pakalpojuma sniegšanā un priekšlikumiem turpmākai rīcībai šajā jomā".
- ⁶⁸ Likuma "Par policiju" 12. panta pirmās daļas 10.¹ punkts.
- ⁶⁹ Ministru kabineta 25.03.2014. noteikumu Nr. 161 "Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību" 6.1. apakšpunkts.
- ⁷⁰ Ministru kabineta 25.03.2014. noteikumu Nr. 161 "Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību" 5. punkts.
- ⁷¹ Ministru kabineta 25.03.2014. noteikumi Nr. 161 "Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību".
- ⁷² Likuma par ostām 14. panta otrā daļa
- ⁷³ Likuma "Par pašvaldībām" 15. panta pirmās daļas 12. punkts.